

KINNITATUD
Räpina Vallavolikogu
21.09.2022 määrusega nr 10

RÄPINA VALLA ARENGUKAVA AASTATEKS 2023–2030

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS.....	3
2. RÄPINA VALLA OLUKORRA ANALÜÜS	4
2.1. Ajalooline kujunemine ja territoorium	4
2.2. Rahvastik.....	5
2.3. Looduskeskkond	6
2.4. Juhtimise põhimõtted	7
2.5. Rahvusvaheline koostöö	7
2.6. Osalemine organisatsioonides, liitudes ja ühingutes.....	8
2.7. Haridus (koolieelsed lasteasutused ja koolivõrk, kutseharidus.....	8
2.8. Huviharidus, -tegevus ja noorsootöö	13
2.9. Kultuur, sport ja vaba aeg	15
2.10. Külaliikumine ja koostöö kodanikeühendustega	19
2.11. Majandus, ettevõtlus ja turism	20
2.12. Sotsiaaltoetused, rahvatervis ja tervishoid	22
2.13. Elukeskkond	25
2.14. Rápina valla SWOT analüüs.....	29
3. EESMÄRGID JA TEGEVUSED.....	30
3.1. Haridus (koolieelsed lasteasutused ja koolivõrk, huvi- ja kutseharidus)	30
3.2. Huvitegevus ja noorsootöö.....	31
3.3. Kultuur, sport ja vaba aeg	32
3.4. Külaliikumine ja koostöö kodanikeühendustega	34
3.5. Majandus, ettevõtlus ja turism	35
3.6. Sotsiaaltoetused, rahvatervis ja tervishoid	36
3.7. Elukeskkond	37
4. KASUTATUD MATERJAL.....	40
5. EELARVESTRAATEEGIA	41
5.1. Põhitegevuse eelarve.....	42
5.1.1. Põhitegevuse tulud	43
5.1.2. Põhitegevuse kulud	43
5.1.3. Investeermistegevus	44
5.1.4. Netovõlakkoormus	44
5.1.5. Arvestusüksus	44

1. SISSEJUHATUS

Räpina valla arengukava koostamise peaesmärgiks on tagada erinevate valdkondade tasakaalustatud ja jätkusuutlik areng, arvestades valla arengueelseid ja eripärasid. Räpina vald soovib arengukava elluviimisega tõsta elanike ühtekuuluvustunnet, parandada nende elukvaliteeti ja saada atraktiivseks vallaks nii elanikele, ettevõtjatele, investoritele kui turistidele.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse kohaselt peab igal kohaliku omavalitsuse üksusel olema arengukava, kus määratletakse omavalitsusüksuse pika- ja lühiajalise arengu eesmärgid ning eesmärkide saavutamiseks kavandatavad tegevused. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks ja kavandatavate tegevuste finantseerimise planeerimiseks eelarvestrateegia. Kehtiv arengukava peab mistahes hetkel hõlmama vähemalt nelja järgnevat eelarveaastat.

Arengukava koostamise põhialuseks on 28.12.2016 kinnitatud ühinemisleping, Meeksi valla arengukava aastateks 2013–2022, Räpina valla arengukava aastateks 2017–2030 ning Veriora valla arengukava aastateks 2015–2020. Koostamisel järgiti ka seoseid teiste strateegiliste arengudokumentidega (strateegiad, valdkondlikud arengukavad, jäätmekavad, üldplaneeringud jm).

Arengukava ülesehitus järgib ühinemislepingus ja senistes Meeksi, Räpina ja Veriora arengukavades välja toodud peamisi valdkondi. Valdkondade põhiselt on antud olukorra hinnang (arengueelised, probleemid) ja arengu pikaajalised suundumused ning sama jaotuse alusel eesmärgid ja tegevused.

Käesolev arengukava hõlmab ajaperioodi 2023–2030. Arengukavas on antud hinnang valdkondade sotsiaalmajanduslikule olukorrale ja määratletud konkreetsed eesmärgid ning tegevused arengukava perioodiks. Arengukava koosneb kolmest peamisest osast: valla olukorra analüüs, eesmärgid ja tegevused ning eelarvestrateegia.

Arengukava eesmärkide elluviimine eeldab sihipärast ressursside kasutamist ja koostööd erinevate sidusgruppidega. Arengukava elluviimisel järgitakse kõikide valdkondade tasakaalustatud arengut. Kavandatud tegevuste rahastamine toimub vastavalt eelarve võimalustele.

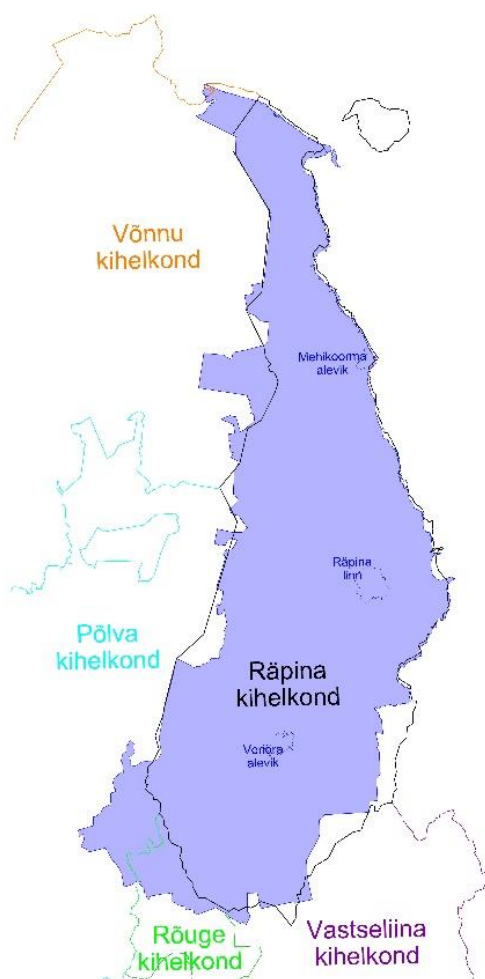
Arengukava realiseerimiseks on oluline kaasata täiendavaid vahendeid nii riigilt, Euroopa Liidu struktuurifondidest kui ka erasektorist. Arengukava täitmist ja muutmisvajadust analüüsitakse kord aastas.

2. RÄPINA VALLA OLUKORRA ANALÜÜS

2.1. AJALOOLINE KUJUNEMINE JA TERRITOORIUM

Aastal 2016 toimunud haldusreformi tulemusel ühinesid 2017. a oktoobris Meeksi vald, Rápina vald ja Veriora vald. Ühinemise käigus¹ lepiti kokku, et ühendvald hakkab kandma nime Rápina vald. Rápina nime valikut toetas ühinenud valdade kooslus ja ajalooline kihelkonnanimi, samuti asjaolu, et Rápina linn on vallakeskuseks.

Rápina valla pindala on 592,77 km² ja moodustub endistest Meeksi, Rápina ja Veriora valdadest. Ühinenud Rápina valla territoorium on sarnane kunagisele ajaloolisele Rápina kihelkonnale (vt joonis 1). Haldusreformi tulemusena eraldusid endisest Meeksi vallast Rõka ja Järvelja külad (Kastre vald).

Joonis 1. Ühinenud Rápina valla territoorium võrdluses ajaloolise Rápina kihelkonnaga

- Rápina valla piir
- Rápina kihelkonna territoorium

Pikliku kujuga vald piirneb põhja, ida ja kirdeosas Lämmijärvega. Rannajoon on 74 km pikk, millele lisandub valla põhjaosas oleva kahe saare, Sakinukk ja Vasikakuiv, 4 km rannajoon. Rápina valla naabervaldadeks on Setomaa, Võru, Põlva, Kastre.

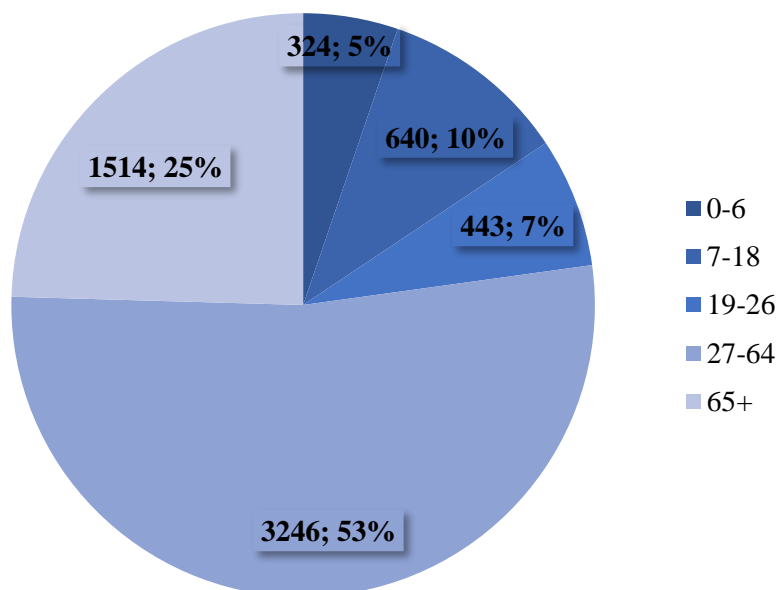
¹ Meeksi, Rápina ja Veriora vallavolikogud kinnitasid ühinemislepingu 28.12.2016. a

Räpina valla haldusterritooriumil asub vallasisene linn, Räpina, kolm alevikku (Mehikoorma, Veriora ja Võõpsu) ning 62 küla (Aravu, Haavametsa, Haavapää, Himmiste, Jaanikeste, Jõepera, Jõevara, Jõeveere, Kassilaane, Kikka, Kirmsi, Koolma, Koolmajärve, Kullamäe, Kunksilla, Kõnnu, Köstrimäe, Laho, Leevaku, Leevi, Lihtensteini, Linte, Meeksi, Meelva, Meerapalu, Mõtsavaara, Mägiotsa, Männisalu, Naha, Nohipalo, Nulga, Pahtpää, Parapalu, Pindi, Pääsna, Raadama, Rahumäe, Raigla, Ristipalo, Ruusa, Saareküla, Sarvemäe, Sikakurmu, Sillapää, Soohara, Suure-Veerksu, Sülgoja, Süvahavva, Timo, Toolamaa, Tooste, Tsirksi, Vareste, Verioramõisa, Viira, Viluste, Vinso, Võiardi, Võika, Võuküla, Väike-Veerksu, Vändra).

Räpina valla keskuseks olev Räpina linn jääb Tartust 64 km, Pölvast 31 km ja Võrust 44 km kaugusele. Teenuskeskused, Mehikoorma ja Veriora, jäävad Räpina valla keskusest vastavalt 17 km ja 13 km kaugusele.

2.2. RAHVASTIK

Räpina vallas elab 01.01.2022. a seisuga 6168 inimest². Vanuselise koosseisu jaotus on toodud joonisel 2.

Joonis 2. Elanike vanuseline koosseis 01.01.2022. a seisuga

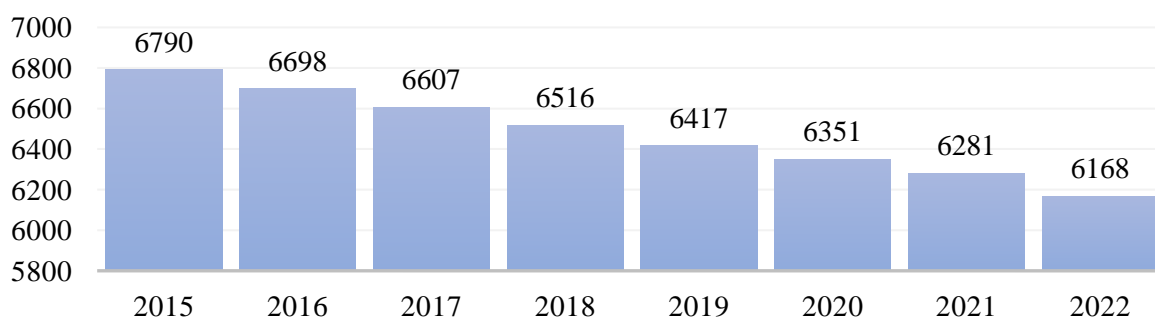
Räpina valla elanikest suurima koosseisu moodustavad tööealised, 27 kuni 64-aastased isikud, moodustades elanikkonnast 53%. Teisel kohal on eakad, kes moodustavad kogu valla rahvastikust suisa 25%. Kooliealisi lapsi on vallas 10%, noori vanuses 19 kuni 26 on 7% ning eelkooliealisi lapsi kõigest 5%. Kuni kuueaastaste laste madal osakaal näitab vähest sündimust. Viimasel viiel aastal on keskmiselt sündinud 46 last aastas³:

² Rahvastikuregistri andmed

³ Rahvastikuregistri andmed

2021. a 46 last;
 2020. a 37 last;
 2019. a 62 last;
 2018. a 44 last;
 2017. a 43 last.

Räpina valla elanike arv⁴ on viimase seitsme aasta põhjal langustrendis (vt joonis 3), kus eelneva aastaga võrreldes on rahvaarv igal aastal langenud keskmiselt 1,4% võrra. Suurem langus on olnud 2021. a, mil elanikkond kahanes võrreldes eelmise aastaga 1,8% võrra. Väikseim langus on olnud 2019. a kui võrreldes eelmise aastaga vähenes rahvastik 1% võrra. Räpina valla elanike arvu vähenemist mõjutab negatiivne iive ning ränne.

Joonis 3. Räpina valla elanike arvu muutus 2015–2022 (andmed 1. jaanuari seisuga)

Räpina valla elanike keskmine asustustihendus on 10 inimest km² kohta. Rahvastikutihendust tõstab Räpina linn (pindala 3,7 km² ja elanike arv 2030), kus elab keskmiselt 549 inimest km² kohta. Väljaspool Räpina linna elab keskmiselt 7 inimest km² kohta.

2.3. LOODUSKESKKOND

Valla looduskeskkond on mitmekülgne ja seeläbi erinevaid arenguvõimalusi pakkuv. Vald piirneb pooles ulatuses oma idapiirist Lämmijärvega, mis on märkimisväärne looduslik ressurss ja pakub suurepäraseid võimalusi nii sise- kui ka väliturismi, ettevõtluse ja majanduse arendamiseks ning vaba aja veetmiseks. Valda iseloomustavad ka imekaunid loodusmaastikud – jõed, järved, sood, rabad, kohati inimõjust puutumata metsad (peamiselt valla põhjaosas). Eesti pikim jõgi, Võhandu, läbib Räpina valda. Võhandu jõgi on tuntud turismisihtkohaks veematkajatele (kanuu-, paadi- ja süstamatkajad). Võhandu jõe ürgoru puhul on tegemist olulise ja maakondlikult tähtsa piirkonnaga.

Valla territooriumile jääb rohkelt kaitsealasid, väärtuslikke maastikke ja Natura 2000 alasid ning mitmeid miljööväärtuslikke paikaid ja objekte. Vald on samuti rikas kaitsealuste üksikobjektide ja mälestiste ning kaitsealuste taime- ja loomaliikide poolest.

⁴ Arvestatud kokku endiste Meeksi, Räpina ja Veriora valdade andmete põhjal. Meeksi vallast on välja arvatud Rõka ja Järvselja külad

2.4. JUHTIMISE PÕHIMÕTTED

Valla kõrgeimaks kohalikuks võimuorganiks on 21-liikmeline vallavolikogu. Vallas on poliitikakujundamine ja strateegiline juhtimine selgelt eristatud igapäevase halduse ja teenuste osutamise funktsioonidest. Vallavalitsuse osakondadesse on keskendatud strateegilise juhtimise ja halduse kompetents, tugiteenused ja spetsialiseeritud teenistujad.

Vallavalitsuse administratsioon on valdkondlikult jagatud osakondadeks ja piirkondlikult teenuskeskusteks. Veriora teenuskeskuses töötab koha peal sotsiaaltöõspetsialist ning Mehikoorma teenuskeskuses kantseleispetsialist. Teenuskeskustes on tagatud kodanike nõustamine avalike teenustega seotud küsimustes.

Räpina valla hallatavad asutused ja sihtasutused on toodud tabelis 1.

Tabel 1. Räpina valla hallatavad asutused ja sihtasutused

Asutus	Tegevusala
Mehikoorma Lastehood	Lapsehoiuteenus
Räpina Lasteaed Vikerkaar	Alusharidus
Veriora Lasteaed Õnneseen	Alusharidus
Mehikoorma Põhikool	Üldharidus
Räpina Ühisgümnaasium	Üldharidus
Ruusa Põhikool	Üldharidus
Viluste Põhikool	Üldharidus
Räpina Muusikakool	Huviharidus
Räpina Spordikool	Huviharidus
SA Veriora Noortekas	Avatud noorsootöö ja huvitegevus
SA Räpina Inkubatsioonikeskus	Huvitegevus, ettevõtlus
Räpina valla Keskraamatukogu	Raamatukogu
Veriora Kultuur	Kultuur
Mehikoorma Kultuur	Kultuur
Räpina Valla Kultuurikeskus	Kultuur
Räpina Koduloo- ja Aiandusmuuseum	Kultuur
SA Räpina Sadamad ja Puhkealad	Kultuur ja sport
SA Räpina Kultuurkapital	Kultuur ja sport
Leevi Hooldekodu	Sotsiaalhoolekanne

Räpina valla Keskraamatukogu koosseisu kuuluvad haruraamatukogud: Leevaku Raamatukogu, Leevi Raamatukogu, Linte Raamatukogu, Meeksi Raamatukogu, Ruusa raamatukogu, Veriora Raamatukogu, Võõpsu Raamatukogu.

2.5. RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

Vallal on koostöö ja sõprussidemed piirkondadega:

- Kangasala (Soome)
- Gulbene (Läti)
- Kulikovka (Ukraina)
- Suwalki (Poola)

Bad-Segeberg (Saksamaa)

Nimetatud omavalitsuste ja piirkonnaga on koostöö laiapõhjaline (erinevates valdkondades). Koostööd on vaja tõhustada noorsoo ja haridusvallas, et avardada õpilaste maailmavaadet.

2.6. OSALEMINE ORGANISATSIIONIDES, LIITUDES JA ÜHINGUTES

Kuuluvus omavalitsuste liitudesse:

MTÜ Põlvamaa Omavalitsuste Liit;
 MTÜ Tartumaa Omavalitsuste Liit;
 Eesti Linnade Liit;
 Eesti Maaomavalitsuste Liit.

Kuuluvus Liider gruppidesse:

MTÜ Piiriveere Liider;
 MTÜ Põlvamaa Partnerluskogu;
 MTÜ Tartumaa Arendusselts;
 MTÜ Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu.

Kuuluvus muudesse ühendustesse:

MTÜ Eesti Mõisakoolide Ühendus;
 MTÜ Räpina Poldri Maaparandusühistu.

Osalus äriühingutes:

AS Revekor (valla osalus 100%) – kaugküte, vee ja kanalisatsiooniteenus, teede ja platside talihoolduse ning haljasalade ja platside suvihoolduse teenused, majavalitsusteenused;
AS Põlva Vesi (valla osalus 15,335%) – vee- ja kanalisatsiooni infrastruktuuri omanik Räpina-, Leevaku-, Ruusa- ja Linte ühisveevärgi ja kanalisatsiooni piirkondades;
AS Räpina Haigla (valla osalus 99,825%) – hooldushaigla-, eriarstiabi ja hoolekandeteenuste osutamine;
AS Emajõe Veevärk (valla osalus 2,023%) – Mehikoorma alevikus ja Aravu külas vee- ja kanalisatsiooniteenuste pakkumine.

2.7. HARIDUS (KOOLIEELED LASTEASUTUSED JA KOOLIVÕRK, KUTSEHARIDUS)

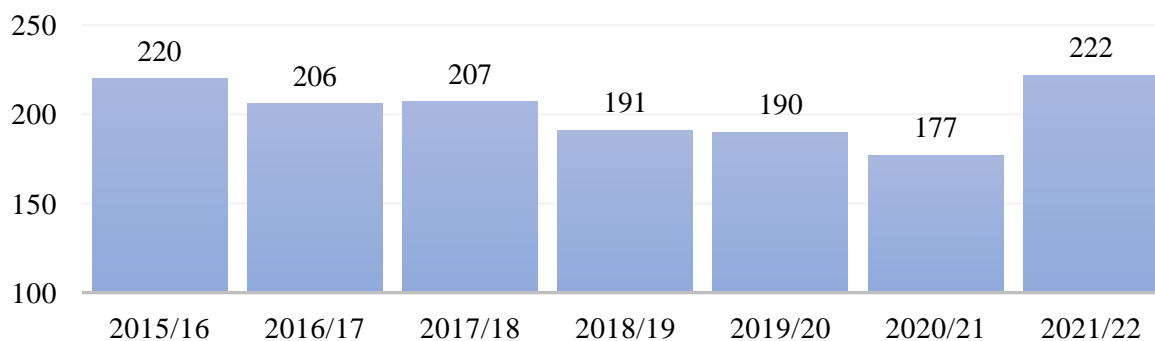
ALUSHARIDUS JA LAPSEHOIUTEENUS

Koolieelset alusharidust pakuvad Räpina vallas Räpina Lasteaed Vikerkaar ja Veriora Lasteaed Õnneseen ning lapsehoiuteenust Mehikoorma Lastehoid (vt tabel 2, lk 9).

Tabel 2. Alusharidust ja lapsehoiuteenust pakkuvad asutused R pina vallas

Asutus	Teeninduspiirkond	Rühmade arv/laste arv ⁵	Täiendav info
R�pina Lasteaed Vikerkaar	R�pina linn ja selle lähipiirkonna külad	9/182	Eraldi Ruusa rühm (liitr�hm); ujumisbassein (eelkooliealiste laste ja algklasside õpilaste ujumise algõpetus)
Veriora Lasteaed �nneseen	Veriora alevik ja selle lähipiirkonna külad	2 liitr�hma/32	Asub ühes hoones Viluste P�hikooliga
Mehikoorma Lastehoid	Mehikoorma alevik ja selle lähipiirkonna külad	1 liitr�hm/8	Asub ühes hoones seltsikeskusega. Parema teeninduse huvides on kaasatud juhataja ja loovtegevuse juht.

Lasteaias ja lastehoius on laste arv vähenenud õppeaastast 2015/16 kuni  ppeaastani 2020/21 (vt joonis 4). Suuremad langused on toimunud õppeaastatel 2016/17, 2018/19 ning 2020/21. Võrreldes eelneva õppeaastaga vähenes lasteaia ja lastehoius käivate laste arv 2016/17.  ppeaastal 6,4% võrra, 2018/19.  ppeaastal 7,7% võrra ning 2020/21.  ppeaastal 6,8% võrra.  ppeaastal 2021/22 tõusis võrreldes eelneva õppeaastaga lasteaia ja lastehoius käivate laste arv 25,4%. R pina vallale tähendab see pidevat teenuste  mberkohandamist, et laste ja noorte arvu hüppeline langus või tõus ei mõjutaks koolieelsete lasteasutuste ning üldhariduskoolide teenuste kvaliteeti.

Joonis 4. Laste koguarvu muutus lasteaedades ja lastehoius õppeaastatel 2015/16 kuni 2021/22

Olukorra hinnang (probleemid, arengueelised) ja arengu pikaajalised suundumused

Probleemid:

- Laste arvu kahanemine toob kaasa ebamõistlikud rühmade suurused ja ruumi  lej agid;
- Kvalifitseeritud t oj u vähesus piirkonnas;

⁵ Eesti Hariduse Infosüsteem, andmed 2021/22 õppeaasta seisuga

Arengueelised:

- Olemasolev ruumiline baas;
- Kaasaegsed õppevahendid;
- Ujumise algõpetus;
- Eesti keelest erineva emakeelega lastele eesti keele õppe tagamine;
- Lapsest lähtuv õppe- ja kasvatustöö.

Arengu pikaajalised suundumused:

- Alushariduse ja/või lastehoiuteenuse säilitamine kodu lähedal;
- Paindlikkuse tagamine teenuse pakkumisel;
- Hariduslike erivajaduste varane märkamine ja professionaalne tugi;
- Hoonete, ruumide, mänguväljakute rajamine ja kaasaajastamine ning õppevahendite jooksev ajakohastamine.

Alusharidusasutuste täpsed arendustegevuse põhisuunad ja valdkonnad on leitavad asutuste arengukavadest.

PÕHI- JA GÜMNAASIUMIHARIDUS

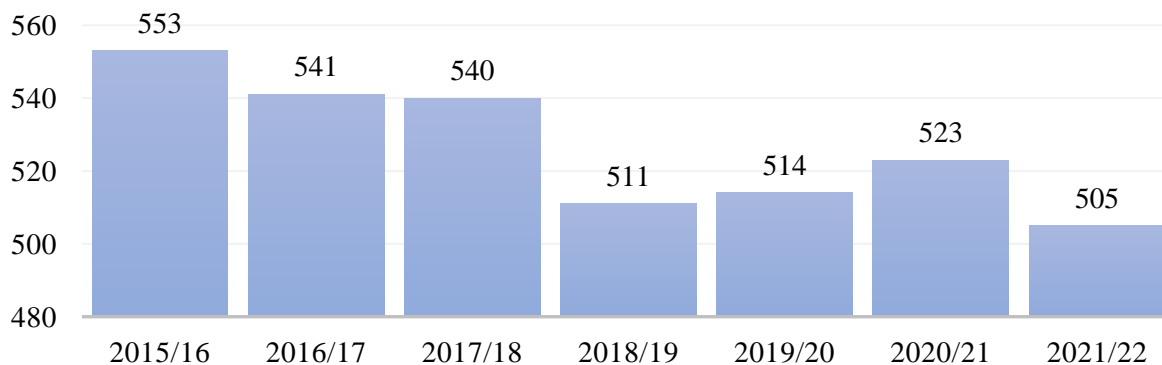
Räpina valla üldhariduskoolid on Mehikoorma Põhikool, Ruusa Põhikool, Viluste Põhikool ja Räpina Ühisgümnaasium (vt tabel 3). Gümnaasiumiharidust saab omandada Räpina Ühisgümnaasiumis.

Tabel 3. Põhi- ja gümnaasiumiharidusasutused Räpina vallas

Asutus	Teeninduspiirkond	Õpilaste arv ⁶	Täiendav info
Mehikoorma Põhikool	Mehikoorma alevik ja ümberkaudsed külad	20	Põhiharidus liitklassides
Ruusa Põhikool	Ruusa ja selle lähedusse jäävad ümberkaudsed külad	24	Põhiharidus liitklassides
Viluste Põhikool	Veriora alevik ja ümberkaudsed külad	93	Põhiharidus
Räpina Ühisgümnaasium	Räpina linn ja ümberkaudsed külad ning alevikud	368	Põhi- ja gümnaasiumiharidus

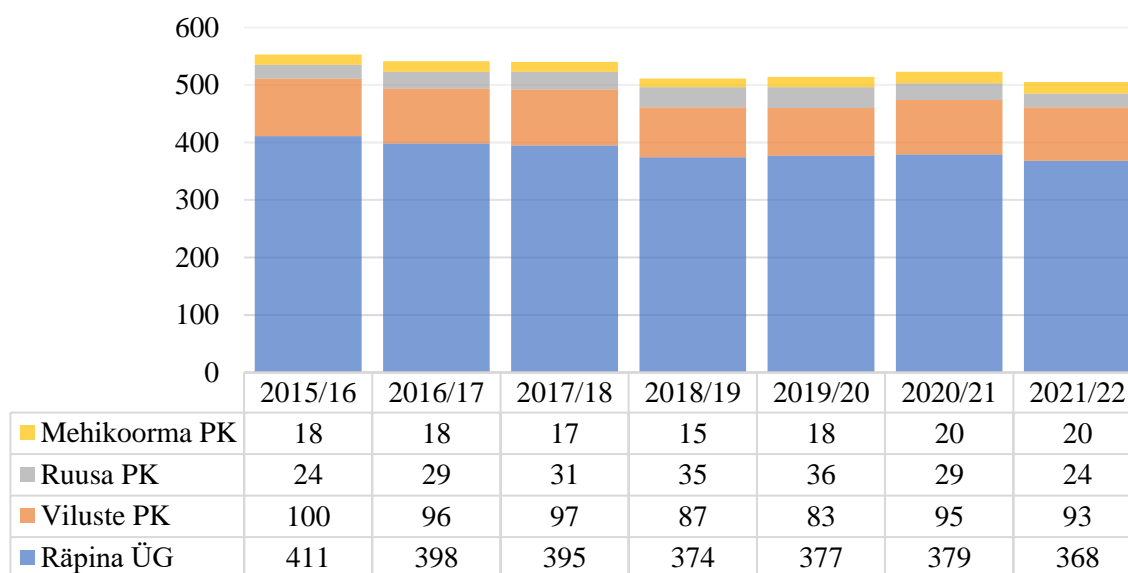
Sise- ja välisrände ning vähese sündimuse tagajärjel kahanes viimase kuue õppeaastaga Räpina valla üldhariduskoolides õppivate õpilaste arv 8,7% võrra. Õpilaste arv vähenes kõige enam võrreldes eelneva õppeaastaga 2018/19. ning 2021/22. õppeaastal, vastavalt 5,4% ja 3,44%. Õpilaste arv tõusis võrreldes eelneva õppeaastaga 2019/20. ning 2020/21. õppeaastal, vastavalt 0,6% ja 1,8% (vt joonis 5, lk 11).

⁶ Eesti Hariduse Infosüsteem, andmed 2021/22 õppeaasta seisuga

Joonis 5. Õpilaste koguarvu muutus üldhariduskoolides õppeaastatel 2015/16 kuni 2021/22

Võrreldes õpilaste arvu muutust üldhariduskoolide lõikes (vt joonist 6), nähtub, et suurim protsentuaalne õpilaste arvu muutus kuue õppeaastaga on olnud Mehikoorma Põhikoolis, kus õpilaste arv on tõusnud 11% võrra. Ruusa Põhikoolis õpilaste arv alates 2016/17. õppeaastast tõusis, kuid viimased kaks aastat siiski langes, saavutades 2015/16 õppeaastaga sarnase õpilaste arvuga taseme. Viluste Põhikoolis on õpilaste arv vähenenud kuue õppeaastaga 7% ning Räpina Ühisgümnaasiumis 10,5% võrra. Kuigi kuue õppeaastaga on Räpina Ühisgümnaasiumi õpilaste arv langenud, tõusis õpilaste arv võrreldes eelneva õppeaastaga 2019/20. õppeaastal 0,8% võrra ja 2020/21. õppeaastal 0,53% võrra. Kahel viimasel õppeaastal on õpilaste arv olnud stabiilne Mehikoorma Põhikoolis ja Viluste Põhikoolis.

Joonis 6. Õpilaste arvu muutus üldhariduskoolides koolide kaupa õppeaastatel 2015/16 kuni 2021/22

Olukorra hinnang (probleemid, arengueelised) ja arengu pikaajalised suundumused

Probleemid:

- Laste arvu kahanemine toob kaasa ebamõistlikud klassi suurused ja ruumi ülejäägid;
- Haridusasutused toimetavad omaette, vähene koostöö;
- Kvalifitseeritud tööjõu vähesus piirkonnas;
- Tugisüsteemide osaline puudulikkus;
- Energiakulukad hooned, kõrged ülalpidamiskulud.

Arengueelised:

- Erinevate astmetega koolivõrk (põhikool, gümnaasium, kutsekool, huvikoolid);
- Mitmekesiste sportimise ja vaba aja veetmise võimalustega staadion valla keskses;
- Koostöö sõpruskoolidega välismaal;
- Toimiv muukeelsete õpilaste integratsioon Eesti ühiskonda;
- Säilinud traditsioonid;
- Gümnaasiumihariduse omandamise võimalus.

Arengu pikaajalised suundumused:

- Elukohalähedase alus-, põhi- ja gümnaasiumihariduse säilitamine;
- Paindlikkus hariduse omandamisel (nt transport, liitklass jm);
- Personali optimaalse koosseisu tagamine, võimaldades realiseerida koolide eesmärged ning kindlustada koolide jätkusuutlikkust;
- Tugisüsteemide kättesaadavus (logopeedi, eripedagoogi ja psühholoogi teenused; koordineeritud tugispetsialistide teenus mitme haridusasutuse peale);
- Koolihoonete kaasasjastamine ning energiatõhusamaks muutmine;
- Digitehnoloogia vahendite uuendamine õppekava eesmärkide täitmiseks;
- Vajadustele vastavad õppekavad ja individuaalne lähenemine;
- Positiivse kuvandi loomine hariduselust Räpina vallas.

Haridusasutuste arendustegevuse põhisuunad ja valdkonnad määratletakse asutuste arengukavades.

KUTSEHARIDUS

Räpina vallas on võimalik kutseharidust omandada **Räpina Aianduskoolis** (kutse- ja täiendharidust pakkuv õppeasutus). Õppida saab nii põhi- kui keskkoolihariduse baasil aedniku, floristi, maastikuehitaja, keskkonnakaitse, tekstiilkäsitöö ning HEV kutseõppe erialadel. Räpina Aianduskoolis õpib 2021/22 õppeaasta seisuga 829 õpilast⁷.

⁷ Haridussilm

Olukorra hinnang (probleemid, arengueelised) ja arengu pikaajalised suundumused

Räpina Aianduskooliga toimib koostöö peamiselt ruumide kasutuse, praktika rakendamise ning turunduse osas. Vallale on heaks arengueeliseks kutsehariduse omandamise võimalus piirkonnas. Pikaajaline suundumus on täiustada ja edasi arendada head koostööd omavalitsuse ja kooli vahel.

2.8. HUVIHARIDUS, -TEGEVUS JA NOORSOOTÖÖ

Räpina valla huvi- ja täiendõppeasutused on koondunud peamiselt Räpina linna, Mehikoorma alevikku ja Veriora alevikku, kuid tegevusi toimub ka suuremates külakeskustes: Ruusal, Lintes, Leevakul, Võõpsus, Aravul, Meeksis, Leevil, Vilustes, Süvahavval. Räpina vallas huviharidust ja -tegevust pakkuvad asutused ning organisatsioonid on toodud tabelis 4.

Tabel 4. Huviharidust ja -tegevust pakkuvad asutused ja organisatsioonid Räpina vallas

Asutus/organisatsioon	Lisainfo
Räpina Muusikakool (huvikool)	Huivialad: klaver, viiul, kontrabass, kitarr, basskitarr, akordion, löõtspill, flööt, plokkflööt, klarnet, metsasarv, saksofon, trompet, kornet, löökpillid, soololaul. Õppeaastal 2021/22 õppis muusikakoolis 70 õpilast ja töötas 14 pedagoogi ⁸ . Õppevormid: põhiõpe, vabaõpe, üldkultuuriline õpe ja täiskasvanuõpe. Pakub ka huviringe.
Räpina Spordikool (huvikool)	Huivialad: kergejõustik, korvpall ja võrkpall. Õppeaastal 2021/22 õppis spordikoolis 96 õpilast ja töötas neli treenerit ⁹ .
MTÜ Räpina Vabahariduse Ühendus	Kool on elukestva õppimise põhimõtte rakenduslik väljund, pakkudes täiendusõpet täiskasvanutele.
MTÜ Räpina Avatud Noortekeskus	Projektide toel tegutsev noorte ühistegevust ning omaalgatust suunav asutus.
SA Räpina Inkubatsioonikeskuse Räpina loomemaja	Täiskasvanute keraamika, laste saviklubi, täiskasvanute kunstiõhtud, laste kunstiringid, käsitööringid, kangastelgedel kudumine, toidukoolitused, helisalvestusruum, laulu- ja tantsuringid.
MTÜ Tegus Veriora (Veriora Perenaiste Selts)	Võimaldab elanikel ellu viia küla arenguks vajalikke tegevusi: säilitada piirkonna ajaloo-, kultuuri- ja looduspärandit; pakub kohalikele elanikele mitmekülgseid koolitusi.
MTÜ Võhanduveere	Tegutseb peamiselt Leevi küla ümbruses, arendades sealsete külade elanike vaimsust ja kultuursust. Arendab ja haldab kogukonnakeskust, korraldab koolitusi, tegeleb positiivse maine kujundamise ja levitamisega.

⁸ Eesti Hariduse Infosüsteem

⁹ Eesti Hariduse Infosüsteem

MTÜ Mari	Tegutseb Veriora Mõttekoda, korraldatakse kohalikke laatasid ja kultuurireise kohalikule kogukonnale jne.
SA Veriora Noortekas	Pakub vaba aja veetmise võimalusi, sh huviringe, toetatakse noore omaalgatust ning koostöös noortega luuakse võimalusi huvitavaks ja arendavaks tegevuseks. Veriora Noorte Tehnikamaja võimaldab noortel rakendada tehnikahuvi.
MTÜ Mehikoorma Avatud Noorteklubi	Erinevate huvidega laste ja noorte ühistegevuse ning nende omaalgatuse toetamine ja nendele suunatud projektide algatamine ja teostamine. Pakub ka vaba aja veetmise võimalusi, sh huviringe.
Mehikoorma Kultuur	Seltside tegevus, mitteformaalne õpe, ringide töö, huvitegevus erinevatele põlvkondadele (kunstiring, keraamika, laste näitering, rütmika, daamide võimlemine), sotsiaalteenus.
SA Räpina Sadamad ja Puhkealad	Pakub navigatsioonihooajal vaba aja veetmise võimalusi Lämmijärvel, laenutades sadamast aerusurfi laudu, kajakke ja vesijalgrattaid. Talvisel perioodil haldab Kaurimäe tuubirada. Koostöös Räpina Spordikooliga pakub purjetamise huviringi.
MTÜ Räpina Noored	Isamaaliste tegevuste ja rahvatraditsioonide väärtustamise propageerimine ning noorte isamaalise kasvatuste ja loodussõbralikku mõttelaadi soodustamine.
MTÜ Linte Tegusad	Kohaliku kultuuri säilitamine ning noorte huvitegevuse arendamine läbi erinevate projektisündmuste ja koolituste.
MTÜ Kagu Vibuklubi	Vibu- ja ammusprodi õpetamise, populariseerimise ja vaba aja veetmise tegevused.

Olukorra hinnang (probleemid, arengueelised) ja arengu pikaajalised suundumused

Probleemid:

- Huvitegevuseks mõeldud hoonete/ruumide amortiseerumine ja tegevuseks vajalike vahendite olemasolu on piirkonniti puudulik;
- Infotehnoloogiliste vahendite nappus;
- Kaasaegse lava-, heli- ja valgustehnika puudumine;
- Noorte vähene huvi või teadmatus pakutavate võimaluste suhtes;
- Puudub noorte osaluskoogu ning valla koolide õpilasesinduste vaheline koostöö.

Arengueelised:

- Noortekeskused endiste valdade keskustes;
- Omavalitsuse tugev toetus noortele nii koolis kui noortekeskustes;
- Olemas on piisav arv juhendajaid erinevate tegevuste läbiviimiseks;
- Noorte algatatud ideede elluviimine;
- Huvikoolid (muusikakool ja spordikool);
- Hästi toimivad seltsi- ja noortekeskused.

Arengu pikaajalised suundumused:

- Huvihariduse ja -tegevuse koordineerimine kogu valla piires, sh transpordi korraldamine, mis võimaldab tegevusi ja teenuseid maksimaalselt kasutada;
- Atraktiivsete õppekavade, erialade ja huviringide uuendamine ning võimaluste laiendamine;
- Hoonete ja ruumide kaasaajastamine või renoveerimine ja vajalike vahendite soetamine;
- Noortele (info)tehnoloogilise huvitegevuse, mh ka elektroonilise muusika loomisvõimaluste pakkumine;
- Omaalgatuse ja ühistegevuse võimaluste toetamine;
- Noorsootöölase võrgustiku väljaarendamine;
- Noorte osaluskogu loomine ning õpilasesinduste töö toetamine;
- Noorsootöö väärtustamine läbi tunnustuse.

2.9. KULTUUR, SPORT JA VABA AEG

KULTUUR

Kultuurielu edendavad Räpina Valla Kultuurikeskus, SA Räpina Kultuurkapital, Veriora Kultuur (Leevi rahvamaja ja Veriora rahvamaja (Viluste Põhikooli ruumides)), MTÜ Tegus Veriora (Veriora Perenaiste Selts), MTÜ Võhanduveere, Ürgoru Arendamise Selts, Mehikoorma Kultuur (Mehikoorma seltsikeskus ja Aravu rahvamaja), MTÜ Meerapalu Küla Selts, MTÜ Aravu Selts, MTÜ Meeksi Maanaiste Selts, Räpina Pensionäride Selts, MTÜ Leevakk, MTÜ Räpina Mälumängu Selts, MTÜ Räpina Kammerkoor, MTÜ Linte Tegusad.

Räpina vallas asuvad Räpina Koduloo- ja Aiandusmuuseum, Leevi Kodukandimuuseum, Süvahavva villavabrik-muuseum, Räpina Paberivabrik ja Leevaku Hüdroelektrijaam. Räpina Koduloo- ja Aiandusmuuseum korraldab ka ajalugu ja traditsioone tutvustavaid üritusi ning näitusi. Muuseumi tööd aitab sisukamaks muuta ja rahvale lähemale tuua Muuseumi Sõprade Seltsing.

Näitusi korraldatakse Räpina loomemajas, Mehikoorma seltsikeskuses, Räpina valla haldushoones, Räpina Koduloo- ja Aiandusmuuseumis, raamatukogudes, koolides ning Räpina sadamahoones.

Raamatukogud asuvad Võõpsus, Lintes, Ruusal, Leevakul, Räpinas, Mehikoormas, Verioral ja Leevil. Külades asuvad raamatukogud täidavad ka kogukonnakeskuse ülesannet, kus korraldatakse kogukonnale suunatud üritusi.

Kultuuriüritusi saab lisaks rahvamajadele läbi viia Veriora vabaõhulaval ja Leevil Võhanduveere vabaõhukeskuses, Räpina Tuletõrjeväljakul, Viluste terviseradadel (Lammasmäel), Ruusa, Linte, Leevaku ja Naha külaplatsidel, Linte kaupluse endisel õuealal, Võõpsu pritsikuuriplatsil, OÜ Latika platsil, Aravu rahvamaja puhkeplatsil, Mehikoormas majaka platsil, rannaalal ja kiriku pargis, Võõpsu sadamaalal, Räpina Aianduskooli saalis, Räpina loomemajas, Räpina mõisahoones ja -pargis, Räpina sadamas ja sadamaalal, Räpina Ausamba pargis, Räpina puhke- ja virgestusalal, Tuletõrje saalis, koolide saalides jne.

Olukorra hinnang (probleemid, arengueelised) ja arengu pikaajalised suundumused

Probleemid:

- Puudub Peipsiäärse pärimuskultuuri keskus/muuseum;
- Rápina mõisa peahoone fassaadi ning muuseumiruumide olukord on puudulik;
- Mitmed raamatukogud/külakeskused ei vasta kogukonna ootustele;
- Haritud, motiveeritud ja koostööaltite kultuuritöötajate vähesus.

Arengueelised:

- Rápina loomemaja huviringide ja koolituste rohkus ning mitmekesisus;
- Rápina mõisahoone peasaal eriilmeliste ürituste korraldamiseks;
- Organiseeritud kultuuritöö;
- Kestvad kultuuritraditsioonid;
- Tugev koorilaulu- ja rahvatantsutraditsioon;
- Hea raamatukogude võrgustik;
- Aktiivne mittetulundusühingute tegevus;
- Vabariikliku ja rahvusvahelise tähtsusega kultuuri- ja spordiüritused;
- Traditsioonilised (maine)üritused;
- Külakeskuste, noortekeskuste, spordisaalide ja külaplatside olemasolu;
- Professionaalsete tunnustatud tegijate olemasolu;
- Toimiv rahvusvaheline koostöö sõpruspiirkondadega;
- Kohalikule kogukonnale suunatud ürituste läbiviimiseks mittetulundusühingutele ruumide kasutamise võimaldamine.

Arengu pikaajalised suundumused:

- Peipsiäärse pärimuskultuuri hoidmiseks ja säilitamiseks sellekohase keskuse/muuseumi (nt kalandus) loomine;
- Seltsitegevuse edendamiseks ruumide kohandamine;
- Rápina Valla Kultuurikeskusele ruumide tagamine;
- Rápina mõisa peahoone kasutuse suurendamine;
- Muuseumi ruumide kaasaajastamine (atraktiivsemaks muutmine) ja nõuetega vastavusse viimine;
- Vaba aja veetmise võimaluste mitmekesistamine;
- Vabaõhulavade rajamine ja korrastamine.

RELIGIOON

Suur roll kultuuri arengus on kanda kirikutel ja kirikutegelastel. Vallas on mitu vabakogudust ja erinevaid usulisi ühendusi.

Suuremad kogudused on:

- EELK Rápina Miikaeli kogudus;
- EELK Mehikoorma Kogudus;

Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku Rápina kogudus (EAÕK Rápina Püha Sakariase ja Elisabeti Kogudus ehk EAÕK Rápina kogudus ning EAÕK Vööpsu kogudus);
 Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku Mehikoorma Issandamuutmise Kogudus;
 Jehoova tunnistajate Rápina kogudus;
 Eesti Metodisti Kiriku Rápina kogudus.

EELK Rápina Miikaeli koguduse juures tegutseb kirikukoor ning pühapäeva- ja leerikool.

Olukorra hinnang (probleemid, arengueelised) ja arengu pikaajalised suundumused

Probleemid:

- Kirikuhoonete hooldamine ja korrashoid käib kogudustele üle jõu.

Arengueelised:

- EELK Rápina Koguduse päevakeskus;
- Erinevate kirikute ja usuorganisatsioonide tegutsemine.

Arengu pikaajalised suundumused:

- Kirikuhoonete renoveerimise toetamine.

SPORT

Rápina vallas on spordielu korraldamine suures osas koondunud mittetulundussektorisse. Spordiüritusi korraldab ka Rápina Spordikool valla allasutusena. Vallas on järgmised (spordi)klubid: Rápina Spordiklubi, Korvpalliklubi Rápina Kotkad, Kagu Motoklubi, Rápina Mälumängu Selts, Rápina SK Jalgpalliklubi, Spordiklubi Verko.

Spordisaalid asuvad Rápina Ühisgümnaasiumis, Rápina Aianduskooli juures, Ruusa Põhikoolis, Viluste Põhikoolis, Leevi rahvamajas ja Mehikoorma Põhikoolis.

Rápina Lasteaias Vikerkaar on basseini, kus viiakse läbi lasteaia ja esimese kooliastme õpilaste ujumise algõpetust. Üldhariduskoolide ujumistundide läbiviimist toetab vald transpordi korraldamisega Värskas või Põlvas ujulas.

Kaasaegsete sportimisvõimalustega staadion paikneb Rápina Ühisgümnaasiumi territooriumil. Linte külas asub motokrossirada. Jõusaali kasutamise võimalus on olemas vabaajakeskuses „Prive“ ning koolides. Väli tingimustes on jõusaali kasutamise võimalused tagatud Rápina staadionil, Rápina Ausamba pargis, Rápina puhke- ja virgestusalal, Mehikoorma majaka platsil, Leevi külaplatsil ning Ruusa Põhikooli kõrval. Valla erinevates piirkondades paiknevad jalg-, korvpalli-, võrkpalli- ja muud pallimänguplatsid.

Rahvaspordi edendamisele aitavad kaasa Nulga-Vööpsu kergliiklustee, Viluste-Veriora-Pahtpää kergliiklustee, Rápina-Köstrimäe kergliiklustee ning Mehikoorma kergliiklustee. Harrastatakse nii tervisejooksu, kepikõndi, rulluisutamist kui suusatamist. Tervisejooksuks kasutatakse ka Rápina mõisapargi radasid ja Rahumäe metsaradasid. Lammasmäel asub terviserada, kuhu kavandatakse Viluste tervise- ja vabaajakeskust.

Olukorra hinnang (probleemid, arengueelised) ja arengu pikaajalised suundumused

Probleemid:

- Spordiinventar on kohati puudulik ja vananenud;
- Suuremate külade keskustes puuduvad mitmekülgseid võimalusi pakkuvad spordiplatsid;
- Veespordi potentsiaal on osaliselt kasutamata;
- Täiskasvanute vähene huvi tervisespordi vastu.

Arengueelised:

- Võimalusterohke staadionikompleks valla keskses;
- Erinevad spordirajatised (skatepark, palliväljakud, krossirada, kergliiklusteed, väljõusaalid jt) pakuvad nii sportimise kui vaba aja veetmise võimalusi;
- Räpina Spordikooli tegevuse laiendamine valla erinevatesse piirkondadesse;
- Sporditurismi arendamine;
- Erinevaid huvialasid ning -tegevusi pakkuvad spordikool ja -klubi.

Arengu pikaajalised suundumused:

- Spordiinventari kaasajastamine ja suurendamine;
- Suuremate külade keskustesse multifunktsionaalsete spordiväljakute rajamine;
- Veespordiga tegelemiseks võimaluste mitmekesistamine;
- Tervisliku vaba aja veetmise soodustamiseks täiendavate kergliiklusteede rajamine.

VABA AEG

Aktiivse puhkuse võimalused on tänu eriilmelisele looduskeskkonnale mitmekesised. Võimalik on tegeleda (tervise)spordiga, käia matkamas ja väljasõitudel, mida võimaldavad:

- RMK puhkekohad ja matkarajad (nt Toolamaa, Rahumäe, Meelva, Ristipalo, Meenikunno, Leevaku, Leevi, Nohipalo, Ootsipalu, Koolma jt);
- Kaurimägi (Räpina puhke- ja virgestusala), Leevaku Võhandu äärne puhkeala, Ruusa puhkeala;
- Lamasmäe tervise- ja vabaajakeskus;
- Räpina skatepark;
- Veriora skatepark;
- Leevi liikluslinnak;
- Linte krossirada;
- kanuu, paadilaenukohad; kanuu- ja paadimatkad;
- Mehikoorma rannaala;
- supuskohad üle valla;
- Räpina, Mehikoorma ja Võõpsu sadamad jt

Vaba aega on võimalik sisustada ka (traditsiooniliste) üritustega:

- Sisevete festival (varasemalt Peipsi Järvfestival);
- Mehikoorma järvepidu;
- Hea kodu päevad;
- kalameestepäev Võõpsus;
- Raudmehe triatlon;
- rattarallid (laste rattapäev, rattatuur jt)
- külade jaaniõhtud;
- vastlapäevad;
- aastalõpupeod;
- Linte kogukonnafestival;
- kodukandi päevad jt.

Olukorra hinnang (probleemid, arengueelised) ja arengu pikaajalised suundumused

Probleemid:

- Suuremad supluskohad vajavad ohutumaks muutmist ja heakorrastamist;
- Võhandu jõel veematkajatele vajalikud sildumis- ja veeskamiskohad peamiselt puuduvad.

Arengueelised:

- Väljakujunenud maineüritused;
- Võimalus harrastada matkamist, kalapüüki, jahindust;
- Puhke- ja virgestusalad;
- RMK hooldatud puhkekohad ja matkarajad.

Arengu pikaajalised suundumused:

- Matka- ja suusaradade rajamine, olemasolevate radade uuendamine;
- Suuremate supluskohtade korrastamine ja arendamine;
- Võhandu jõele kanuude, süstade ja paatide veeskamiseks ning sildumiseks vajalike ujuvlippide rajamine.

2.10. KÜLALIIKUMINE JA KOOSTÖÖ KODANIKE ÜHENDUSTEGA

Seltside olemasolu ja tegutsemine eri külades on tunnistuseks sellest, et Räpina valla külades on aktiivseid ja ettevõtlikke inimesi, kelle tegutsemine on alustalaks traditsioonide ja kommete pärandamisel järeltulevatele põlvetele. Külades tegutsevad aktivistid seovad kogukondasid ühiste huvitegevuste, erinevate kommete, pühade tähistamiste ning külapidude korraldamistega.

Piirkonna elukeskkonna edendamisele ning elavdamisele aitavad kaasa järgmised kodanike ühendused: Veriora Naisselts Mari (Veriora Mõttekoda), MTÜ Spordiklubi VERKO, Leevi

külas tegutsev MTÜ Võhanduveere, Veriora alevikus tegutsev MTÜ Tegus Veriora (Veriora Perenaiste Selts), MTÜ Ürgoru Arendamise Selts, MTÜ Linte Tegusad, MTÜ Rápina Pensionáride Selts, MTÜ Kagu Motoklubi, MTÜ Leevakk, MTÜ Naha Küla Selts, MTÜ Rápina SK Jalgpalliklubi, MTÜ Rápina Kammerkoor, MTÜ Rápina Spordiklubi, MTÜ Meeksi Maanaisteselts, MTÜ Aravu Selts, MTÜ Mehikoorma Avatud Noorteklubi, MTÜ Rápina Avatud Noortekeskus.

Aktiivsemad külad vallas on: Leevaku, Linte, Naha, Ruusa, Võõpsu, Aravu, Leevi, Pahtpää ja Süvahavva. Neis külades on kõige selgemini välja kujunenud külatraditsioonid ja tehakse kodanikualgatusel tööd küla arengu nimel.

Olukorra hinnang (probleemid, arengueelised) ja arengu pikaajalised suundumused

Probleemid:

- Kodanikuühendused vajavad oma tegevuses rohkem toetust (nii materiaalist kui teadmiste põhist);
- Kogukonnad on piirkonniti erineva aktiivsusega;
- Mõne külakeskuse hoone seisukord on kohati ebarahuldav, mis piirab nende tegevust.

Arengueelised:

- Aktiivne mittetulundusühingute tegevus;
- Ehe külaelu.

Arengu pikaajalised suundumused:

- Kodanikuühenduste ühistevuse ja koostöö suurendamine;
- Elanikkonna aktiviseerimiseks ja sidumiseks ühistevuste ja -projektide toetamine;
- Külavanemate ja -esindajate koostöökogu loomine;
- Külakeskuste ruumide parendamine.

2.11. MAJANDUS, ETTEVÕTLUS JA TURISM

Tegevusvaldkondade lõikes on registreeritud kõige enam põllumajanduse, puidu ja metsanduse, ehituse, turismi ning jae- ja hulgimüügi valdkonnas tegutsevaid ettevõtteid. Valla põhjaosas on enim kalapüügi ja ehitusvaldkonnaga seotud ettevõtteid, lõunaosas põllumajanduse, turismi ja ehitustegevusega tegutsevaid ettevõtjaid ning keskosas põllumajanduse, puidu- ja metsandusega tegelevaid ettevõtteid. Potentsiaalseks tööstusala arenduspiirkonnaks on planeeritud Tartu-Rápina-Várska maantee ääres asuv tehnopargi territoorium.

Vanimaks tööstusharuks on paberitööstus, mille algusaastad ulatuvad aastasse 1728. Taaskasutaval tehnoloogial põhinev paberiveski alustas tööd 1734. aastal. Paberivabrik toimib täna nii tootmis- kui ka turismiettevõtteks. Lisaks paberivabrikule on paberitööstusesse lisandunud ka teisi ettevõtteid, kes oma tegevusega lisavad paberile või kartongile lisandväärtust vormides sellest erinevaid tooteid.

Peipsi järv on oma suuruselt Euroopa neljas järv ning ka üks kalarohkemaid järvi. Soodne asukoht Lämmijärve kaldal on andnud võimaluse tegeleda kutselise kalapüügi ning on meelispaiagaks ka harrastuskaluritele.

Aktiivselt tegutsevad jahimehed, kes kuuluvad erinevatesse ühendustesse. Jahipiirkonnad asuvad Iiumetsas, Räpinas, Ruusal, Verioral, Veerksus, Nohipalus, Meeksis.

Teenindussektor on enam arenenud Räpina linnas, kuhu on koondunud suurem osa teenindusasutustest: toitlustus, jaekaubandus, iluteenused, tervishoiu teenused.

Turism ja puhkemajandus on vallas olulisel kohal, kuna sinne looduskeskkond (Lämmijärv, Võhandu jõgi, kaitsealad jm) soosib nii sise- kui ka väliturismi. Majutusteenuse pakkujaid paikneb linnas ja keskusest eemal looduskaunites kohtades.

Räpina linnas asub Põlvamaa Turismiinfokeskus ja ööpäevaringselt kasutatav elektrooniline turismiinfokiosk.

Ettevõtluse edendamiseks on juba 1999. a Räpinasse asutatud **SA Räpina Inkubatsioonikeskus**. Sihtasutuse eesmärgiks on piirkonna ettevõtluse arendamine ja toetamine, ettevõtlusalaste koolituste organiseerimine ning koostöö korraldamine ettevõtete vahel. Lisaks Räpina valla elanikele, ettevõtetele ja mittetulundusühingutele, teenindatakse võimalusel ka naabervaldade ettevõtjaid ja ettevõtlikke inimesi. SA Räpina Inkubatsioonikeskus viib läbi erinevaid ettevõtlusalaseid projekte ja mängib olulist rolli valla rahvusvaheliste suhete loomisel, säilitamisel ja arendamisel.

Olukorra hinnang (probleemid, arengueelised) ja arengu pikaajalised suundumused

Probleemid:

- Kvalifitseeritud tööjõu puudus;
- Elanikkonna vananemine;
- Suureettevõtete vähesus;
- Töökohtade vähesus;
- Vallal on head eelised (peamiselt looduskeskkonnast tulenevalt) turismimajanduses, millega ei ole aga süsteemselt tegeletud. Puuduvad turismitraditsioonid ja suuremad majutusasutused. Väljaspool keskust on vähe majutus- ja toitlustusettevõtteid.

Arengueelised:

- Pikad traditsioonid puidutööstus-, põllumajandus-, kalandus- ja paberitootmise sektoris;
- Räpina Inkubatsioonikeskuse olemasolu;
- Sotsiaalse ettevõtluse arendamine;
- Eelised maaturismi arenguks;
- Mahepõllumajanduse traditsioonid;
- Teenindusvõrgustiku olemasolu;
- Lämmijärve ja Võhandu jõe võimaluste parem ärakasutamine veeturismi arenguks;
- Avalikud sadamad Mehikoormas, Räpinas ja Võõpsus.

Arengu pikaajalised suundumused:

- Soodsa sotsiaalse ja füüsilise keskkonna loomine, et luua eeldused ettevõtluse arenguks ning hoida olemasolevaid ettevõtjaid piirkonnas;
- Ettevõtluse elavdamiseks alustava ettevõtja toetamise korra väljatöötamine;
- Turismitraditsioonide loomine;
- Külade, turismiühikute ja vaatamisväärsuste viidastamine ning infomaterjali (voldikud, fotomaterjal, kaardid jms) levitamine;
- Turismivaldkonda edendavate turismiorganisatsioonide arendamine (Põlvamaa Turismiinfokeskus, Räpina Inkubatsioonikeskus, Räpina Sadamad ja Puhkealad);
- Kultuuri- ja turismiobjektide atraktiivsuse suurendamine mobiilsete ja interaktiivsete lahendustega;
- Paadimatkaajatele vajaliku infrastruktuuri rajamine;
- Räpina mõisa peahoone restaureerimisega hoone kasutuse suurendamine ning mitmekesistamine;
- (Kalandus)muuseumi rajamine koos kogukonnaturismimaja ja toitlustusvõimaluse pakkumisega.

2.12. SOTSIAALHOOLEKANNE, RAHVATERVIS JA TERVISHOID

Räpina vallas on olemas järgmised hoolekandeesutused: Leevi Hooldekodu, EELK Räpina Miikaeli Koguduse Hooldekodu, OÜ Kagutuul (Ristipalo pansionaat), AS Räpina Haigla (vt tabel 5). Lisaks hooldekodudele on vallas olemas sotsiaalkorterid.

Tabel 5. Hoolekandeesutused Räpina vallas

Asutus/organisatsioon	Lisainfo
Leevi hooldekodu	Leevil asuv ööpäevaringset hooldusteenust pakkuv asutus (25 kohta).
EELK Räpina Miikaeli koguduse hooldekodu	Räpinas asuv ööpäevaringset hooldusteenust pakkuv hoolekandeesutus 36 vanurile ja puudega isikule. Lisaks koduhooldusteenus. Hooldekodu juures asub diakooniamaja, kus tegutseb päevakeskus vanuritele ja puuetega isikutele ning osutatakse riiklikult rahastatavat erihoolekandeteenust psüühiliste erivajadustega inimestele (igapäevaelu toetamise teenus). Osutab majasiseselt koduõendusteenust, mida rahastab Eesti Haigekassa.
Ristipalo pansionaat	Ristipalo külas asuv asutus, mis pakub koduseid, iseseisvaid ja turvalisi elamistingimusi ning ööpäevaringset hooldusteenust (teenuskohtade arv 90) ning koduõendusteenust, mida rahastab Eesti Haigekassa.
AS Räpina Haiglas	Tervishoiuasutus kui ka hoolekandeesutus, kus osutatakse ambulatoorset eriarstiabi teenust kirurgia, silma, psühhiaatria, hambaravi, günekoloogia, androloogia erialadel. Baasuuringutest võimaldatakse laboriuuringuid, röntgeni ülesvõtteid,

	ultraheliuuringuid ning gastroskoopiat. Pakutakse statsionaarse iseseisva õendusabiteenust, koduõendusteenust; olemas on 57 kohata ööpäevaringse hooldusteenuse ning 18 kohta iseseisva statsionaarse õendusabi pakkumiseks. Rápina haigla osutab ka koduhooldusteenust ning tugiisiku ja isikliku abistaja teenust.
--	--

Esmatasandi tervishoiuteenust pakub OÜ Rápina Tervisekeskus, kuhu on koondunud perearstid, füsioterapeut, ämmaemand, massöör, maniküürija ja pediküürija. Verioral asub perearsti kabinet.

Mehikoorma seltsikeskusesse on koondunud pesu pesemise, massaaži, juuksuri ning küünte hoolduse teenused.

Endistel Meeksi, Rápina ja Veriora valdadel on kõigil olemas terviseprofiilid.

Vallas on tagatud kõik sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud teenused. Rápina vallas antavad sotsiaaltoetused jagunevad kaheks:

- Riiklikud toetused;
- Kohaliku omavalitsuse toetused:
 - Kindlaksmääratud toetused (sünnitoetus, esimesse klassi astuja toetus, kooliaasta alguse toetus, koolilõputoetus, matusetoetus, lasteaia toidutoetus, laste prillitoetus, laste- ja pensionäride jõulupakitoetused, raviasutuse voodipäevatasu toetus, saunapileti toetus, eakate õnnitluskaart, elamu välisilme parandamise toetus);
 - Avalduse ja kaalutusotsusel makstavad ühekordsed toetused, mida makstakse hindamiskriteeriumite alustel (laste laagritoetus, koolitoidutoetus, sotsiaaltransporditeenuse toetus, kutsekooli õpilase toetus, ühiselamuüüri toetus, küttetoetus, ravimitoetus, ravikulude toetus, hooldekodu kohatasu toetus, hooldajatoetus, muud ühekordsed toetused).

Lastekaitsetöö hõlmab laste ja perede informeerimist, laste õiguste ja huvide esindamist, asendushoolduste korraldamist ja järelevalvet selle üle. Lastekaitsetöö toimib tihedas koostöös lapsevanemate, õpetajate, valla sotsiaalhoolekande spetsialisti ja valdkonna spetsialistide vahel. Juhtumipõhiselt moodustatakse sotsiaalvõrgustik, mis tagab lastele ja peredele sotsiaalse toe.

Olukorra hinnang (probleemid, arengueelised) ja arengu pikaajalised suundumused

Probleemid:

- Elanikkonna vananemine;
- Sotsiaaleluruumide vähesus;
- Munitsipaaleturuumide võrdlemisi kehv seis;
- Elanike vähene informeeritus kasutatavate sotsiaalteenuste osas;
- Mittetulundussektori passiivne osalemine sotsiaalhoolekandes;

- Riskiperede halb sotsiaalne olukord;
- Lastevanemate passiivsus;
- Tugiperede puudus;
- Eriarstiabi kättesaadavus ebapiisav.

Arengueelised:

- Õendushaigla olemasolu;
- Rápina esmatasandi tervisekeskuse olemasolu;
- Meditsiiniuuringute tegemise võimalus;
- Piisav üldarstiabi kättesaadavus;
- Ambulatoorse eriarstiabi võimalus;
- Kiirabi baas Rápinas;
- Koduõendusteenuse kättesaadavus;
- Aktiivravibaaside suhteline lähedus: kohalik haigla, üldhaigla Võrus ja Põlvas, regionaalhaigla Tartus;
- Värska sanatooriumi lähedus;
- Renoveeritud haiglahoone;
- Kogemustega ja hästi koolitatud raviasutuste personal;
- Hooldekodude olemasolu;
- Ennetustöö võimalused;
- Munitsipaaleluruumide olemasolu;
- Sotsiaalteenuskeskuste ja hoolekandeesutuste väljaarendamine;
- Noortekeskuste olemasolu;
- Õpilasmaleva traditsioon;
- Koostöö kohalikul, maakondlikul ja riiklikul tasandil erinevate institutsioonidega.

Arengu pikaajalised suundumused:

- Sotsiaaleluruumide rajamine ja sellekohase teenuse korraldamine valla erinevates piirkondades;
- Munitsipaaleluruumide olukorra parendamine;
- Etapilise sotsiaalteenuse arendamine;
- Sotsiaalabi võimalustest teavitamise suurendamine;
- Asendushooldus järelevalve korraldamine;
- Perede nõustamine sotsiaalse toimetuleku osas;
- Riskigrupi kuuluvate laste välja selgitamine ja neile tugipereteenuse otsimine;
- Ennetustööga seotud projektide läbiviimine;
- Laste vajaduste ja huvide eest seismine;
- Koostöö tervishoiuasutustega eriarstiabi tagamiseks;
- Tõhusa ja hästitoimiva koostöövõrgustiku loomine valla ja perede vahel;
- Perepäevade korraldamine ning riskiperede resotsialiseerimine kogukonda.

2.13. ELUKESKKOND

Elukeskkonna alla kuuluvad jätkusuutliku keskkonnakaitsega koosõlas olevad ruumilise planeerimise, majandusvaldkonna (elamu-, kommunaal- ja jäätmemajandus) ja tehnilise infrastruktuuriga (teed ja tänavad, torustik) seotud teemad.

RUUMILINE PLANEERIMINE

Valla üldine areng määratakse lisaks arengukavale ka üldplaneeringus. Üldplaneering on aluseks üldplaneeringut täpsustavate teemaplaneeringute ja detailplaneeringute koostamisele ning seadusest tulenevatel juhtudel ka projekteerimistingimuste määramisele. Planeerimisel ja projekteerimisel tuleb arvestada tasakaalustatud majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna suundumuste ja vajadustega.

KOMMUNAAL- JA JÄÄTMEMAJANDUS

Vee- ja kanalisatsiooniteenuseid pakuvad vallas AS Emajõe Veevärk (Mehikoorma alevik ja Aravu küla) ning AS Revekor. Sooja- ja kommunaalmajanduse teenuseid pakub AS Revekor.

Jäätmejaamad on Räpina linnas ja Veriora alevikus, ohtlike jäätmete kogumis- ja üleandmiskoht asub ka Mehikoorma alevikus. Jäätmekorraldust reguleerib jäätmehoolduseeskiri ja jäätmekava.

TEHNILINE INFRASTRUKTUUR

Räpina valda läbivad riigimaanteed, raudtee (vt joonis 7, lk 26) ja kohalikud teed ning tänavad. Tähtsaim valda läbiv magistraal on riikliku tähtsusega Tartu–Värsk–Petseri maantee, millest võib piirkond transiidisuuna arenemisega kaasnevat võimalusi oskuslikult ära kasutades laialdast tulu ja arenguiimpulssi saada.

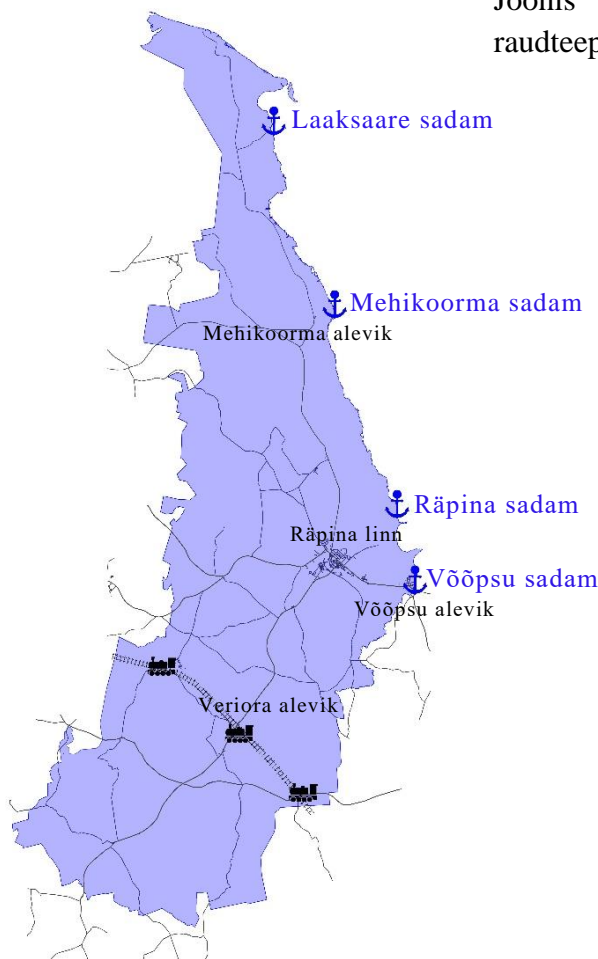
Riigiteede hoolduse eest kannab hoolt Transpordiamet, kellega tehakse koostööd siinsete riigiteede olukorra parandamiseks. Kohalike teede ja tänavate hooldamist korraldab Räpina Vallavalitsus. Kohalike teede hooldamine ja remontimine toimub kohalike teede teehoiukava alusel.

Räpina valda läbivad kaugliinid Tartu, Põlva, Võru, Värsk ja Mehikoorma suunas. Tihedaim bussiliiklus on Tartu suunas – keskmiselt 7 bussi päevas. Bussiliiklusega kehvemini varustatud piirkonnad on keskustest kaugemad külad.

Raudteetranspordi kasutamise võimalus on Ruusal, Verioral ja Ilumetsas, kust saab rongiga sõita Tartu ja Orava suunas. Reisimiseks ja kaubavedudeks kasutatakse enim Veriora jaama.

Räpina vallas asuvad Räpina, Võõpsu, Laaksaare ja Mehikoorma sadamad (vt joonis 7). Räpina sadamas on kaasaegsed tingimused veesõidukite sildumiseks, veeskamiseks ja hoiustamiseks. Lämmijärvele on võimalik pääseda igasuguse veeseisuga. Võõpsu sadamas saab vette lasta paate, silduda ning suunduda kas ülesvoolu Vöhandu jõele või Lämmijärvele. Mehikoorma sadamat kasutavad piirivalve, kalurid ja veeturistid. Laaksaare ja Piirissaare sadama vahel peab praamiühendust Kihnu Veeteedele kuuluv parvlaev Koidula.

Joonis 7. Riigimaanteede, sadamate ja raudteepeatuste paiknemine

Elektrivõrk katab kogu valda ja põhivõrgu osana läbivad valda 330 kV ja 110 kV elektriliinid. Elektrivõrgu rajamisel ja uute liitumiste kavandamisel (läbi detailplaneeringu, projekti) tehakse koostööd elektrivõrguettevõtetega.

Andmeside arendamiseks tehakse koostööd andmesidet haldavate ettevõtetega ja sidefirmasid teavitatakse pidevalt Rõpina valla vajadustest ja probleemidest. Rõpina vallas on levialad kõikidel Eestis tegutsevatel mobiilside operaatoritel. Mobiilside mastide olemasolust hoolimata on Rõpina vallas piirkondi, kus mobiililevi on nõrk. Valguskaabel läbib valda selle lõunaosast Mehikoormani, kulgedes mööda Võru–Rõpina, Rõpina–Rasina, Tammistu–Tootsi ja Rõpina–Aravu maanteed.

Kesksurve gaasitrass on olemas Rõpina linnas ja lõigul Pahtpää–Rõpina.

Rõpina valla erinevates piirkondades on soojavarustuse lahendused erinevad. Rõpina linnas ning Ruusa, Linte ja Ristipalo küldes on põhiliseks kütteviisiks kaugküte, hajaasustuses lokaalküte. Katlamajad asuvad Rõpina linnas (hakkpuitküte), Ruusal (hakkpuitküte), Lintes (hakkpuitküte), Ristipalos (puitküte). Veriora piirkonnas on enamikel kortermajadel ja Leevi hooldekodul lokaalsed puuküttekadlad. Mehikoorma ja Veriora teenuskeskused, Veriora noortekeskus ning Viluste põhikooli hooned on maakütteil. Mehikoorma Põhikoolil on pelletiküttega katlamaja.

Ühisveevarustus ja -kanalisatsioonisüsteem on olemas Räpina linnas, Ristipalo külas, Leevaku külas, Ruusa külas, Linte külas, Mehikoorma alevikus, Aravu külas, Veriora alevikus, Leevi ja Viluste külas.

Tuletõrje veevõtukohtade võrgustik vallas on kohati puudulik. Veevõtukohad on looduslikud veekogud ja Räpina linnas ka tsentraalse veevõrgu osana rajatud hüdrandid.

HALJASTUS JA HEAKORD

Räpina valla heakord on rahuldaval järjel ja seda reguleerib heakorraeeskiri. Nii suuremates asulates kui hajaasustuses on enamasti eramute ja suuremate majade ümbrused heakorrastatud, olemas on suunaviidad ning puhkealade juures prügikastid.

Haljastuse rajamisel ja heakorratöodel tehakse koostööd Räpina Aianduskooliga.

KORRAKAITSE JA TURVALISUS

Valda teenindab korrakaitse küsimustes Politsei- ja Piirivalveameti Lõuna prefektuur. Turvalisuse tagamiseks on loodud **MTÜ Räpina Korrakaitse**, mille eesmärgiks on avaliku korra toetamine, turvalisuse suurendamine, terve elustiili ja esteetiliste väärtushinnangu propageerimine.

Turvalisust aitab tõsta videovalve Räpina pinnas, Veriora ja Mehikoorma alevikus ning suuremate külade keskustes. Turvalisemaks saab valda muuta naabrivalve sisseseadmise ja aleviku ning suuremate külade parema valgustamise ja turvakaamerate paigaldamisega.

Probleeme on alkoholi liigtarbimisega nii täiskasvanute kui ka noorte hulgas. Kuritegevus esineb tihedamalt noorte seas, kes ei ole leidnud endale eakohast tegevust ning eelistavad huvitegevusele ja sportimisele pigem pahesid. Süütegudest on enim levinud vargused. Haldusõigusrikkumistest moodustavad enamiku liikluseeskirja rikkumised, mis on omakorda peamiselt kiiruseületamised.

Räpina linnas asub Räpina päästekomando, mis teenindab ligikaudu 25 km raadiuse kaugusel asuvaid külasid, asulaid, alevaid, kuid vajadusel käiakse abis ka kaugemates piirkondades.

Olukorra hinnang (probleemid, arengueelised) ja arengu pikaajalised suundumused

Probleemid:

- Vallas on mitmeid kasutusest väljas olevaid tühjalt seisvaid hooneid, mis rikuvad üldmuljet;
- Puudulik jalg- ja jalgrattateede võrgustik;
- Elanikkonna teadlik keskkonna reostamine (nt prügi metsa alla viimine) ja madal keskkonnateadlikkus;
- Juhuslike/mitteametlike prügikohtade olemasolu;
- Kanalisatsiooni- ja veevarustussüsteemide osaline puudumine või vananemine, rekonstrueerimise vajadus;
- Säästva ja taastuvenergia arengu põhimõtete tagasihoidlik rakendamine;
- Vallateede võrdlemisi halb seisukord;

- Vähe tuletõrje veevõtukohti;
- Objektide viidastamise vajadus.

Arengueelised:

- Suurematel tiheasustatud aladel olemas ühisveevärk ja -kanalisatsioon;
- Korraldatud olmejäätmevedu;
- Raudtee olemasolu, raudteejaamad Ruusal, Verioral ja Ilumetsas;
- Bussiühendus suuremate linnadega;
- Välja ehitatud teedevõrk;
- Kergliiklusteed keskustes;
- LED-tehnoloogial põhinev tänavavalgustuse taristu kogu vallas.

Arengu pikaajalised suundumused:

- Kasutusest väljas olevate hoonete kaardistamine, et analüüsida võimalikku kasutust (nt sotsiaaleluruumi rajamine) või lammutusvajadust;
- Piirkondade paremaks ühendamiseks jalg- ja jalgrattateede võrgustiku arendamine;
- Elanike teavitamine säästva arengu ja keskkonnahoiu põhimõtetest;
- Sorteeritud jäätmete kogumise laiendamine, sh ohtlikud jäätmed;
- Biolagunevate jäätmete käitlemise korraldamine;
- Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamine Võõpsu alevikku; ühisveevärgi ja kanalisatsiooni rekonstrueerimine Leevi külas;
- Alternatiivsete (taastuv)energiaallikate laiemalt kasutusele võtmine;
- Teede ja tänavate seisukorra parendamine;
- Päästeameti, politsei ja omavalitsuse hea koostöö hoidmine;
- Turvalise elukeskkonna, sh toimiva naabrivalve jätkusuutlikkuse tagamine;
- Tuletõrje veevõtukohtade inventariseerimine ja uute rajamine;
- Supluskohtade arendamine.

2.14. RÄPINA VALLA SWOT ANALÜÜS

Tugevused	Nõrkused
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geograafiline asend, Lämmijärv; ▪ Tihe teedevõrk valla erinevate piirkondade vahel; ▪ Teenindustaristu (raviteenus, haridusteenused, toidupoed jne); ▪ Keskuse olemasolu; ▪ Kodukoha teotahtelised inimesed; ▪ Turvaline elukeskkond (päästekomando, naabrivalve); ▪ Pikad põllumajandustraditsioonid; ▪ Puidu- ja paberitööstuse traditsioonid; ▪ Ekspertide olemasolu (metsandus, keskkond, aiandus); ▪ Erineva astme haridusasutused (lasteaiad/-hoid, põhikoolid, gümnaasium, kutsekool, huvikoolid); ▪ Puhas ja mitmekülgne looduskeskkond; ▪ Ajaloolised turismiobjektid ja ainulaadsed vaatamisväärsused; ▪ Traditsioonilised üritused; ▪ Kultuuriline mitmekesisus. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionaalpoliitikast tulenev arengutaseme ebaühtlustumine; ▪ Kaugus tõmbekeskustest ja põhiturgudest; ▪ Halb bussiühendus; ▪ Elanikkonna madal maksevõime; ▪ Oskustööliste puudus; ▪ Rahvastiku vähenemine; ▪ Elanikkonna vananemine; ▪ Andmesideteenuste ja kiire interneti ebaühtlane kättesaadavus; ▪ Munitsipaaleluruumide halb seisukord; ▪ Sotsiaalmaja puudumine; ▪ Noorte huvitegevuse vähesus külades; ▪ Elanike passiivsus; ▪ Kasutamata turismipotentsiaal.
Võimalused	Ohud
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Piiritülene koostöö; ▪ Suurema arengupotentsiaaliga linnade, Tartu ja Võru, suhteline lähedus; ▪ Turismiteenuste nõudluse kasvamine; ▪ Piirkonna head tingimused tootmisettevõtete rajamiseks; ▪ Suurenev koostöö naabervaldade ja -riikidega; ▪ Kasvav huvi ökotoodangu ja looduslähedasema eluviisi vastu; ▪ Eestimaise kauba populaarsuse tõus; ▪ Kiire internetiühendus võimaldab kodukontoris töötamist; ▪ Lämmijärve potentsiaal turisminduses; ▪ Siseturismi hoogustumine; ▪ Mehikoorma, Räpina ja Võõpsu sadamate arendamine; ▪ Mõisakompleksi arendamine; ▪ Turismiobjektide parem eksponeerimine; ▪ Kohaliku pärandkultuuri populariseerimine; ▪ Teadlik maine kujundamine. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ebapiisav regionaalpoliitika; ▪ Suured linnad (Tallinn, Tartu) meelitavad noored piirkonnast eemale; ▪ Intensiivse põllumajanduse kasvuga kaasnev reostus; ▪ Pihkva ja Lämmijärve halvenev keskkonnaseisund; ▪ Võtmeteenuste kadumine piirkonnast (arstiabi, haridus, post, pangad jne); ▪ Lagunevad ja tühjad hooned soosivad vandalismi ja rüüstamisi; ▪ Vähene sündimus.

3. EESMÄRGID JA TEGEVUSED

Räpina valla visioon on olla tuntud ja tunnustatud kui turvalise ja keskkonnasõbraliku elu-, puhke- ning puhta looduskeskkonnaga, soodsa ettevõtluskliimaga, elujõulise ja aktiivse elanikkonnaga vald, mille märksõnadeks on jätkusuutlikkus, koostöö ning kodanikualgatus. Selle saavutamiseks seatud eesmärgid ja tegevused on toodud lähtuvalt olukorra hinnangust (probleemid, arengueelised) ja arengu pikaajalistest suundumustest (vt ptk 2) ning strateegilistest eesmärkidest valdkondade kaupa.

3.1. HARIDUS (KOOLIEELSE LASTEASUTUSED JA KOOLIVÕRK, HUVI- JA KUTSEHARIDUS)

Üldeesmärk: Haridusasutused vastavad kaasaja nõuetele ja on konkurentsivõimelised.

Haridusasutuste õpikeskkonnad toetavad kvaliteetset ja tulevikku suunatud hariduse kättesaadavust.

Eesmärk 1.1 Elukohalähedase alus-, põhi- ja huvihariduse tagamine
Tegevused:
1. Haridusasutuste omavahelise koostöö tõhustamine
2. Haridusasutuste ja ettevõtete vahelise koostöö arendamine, kaasates ettevõtjaid majandus- ja/või ettevõtlusõppe tundidesse
3. Tugisüsteemide (nt logopeed, eripedagoog ja psühholoog jmt) tõhustamine
4. Õppekavade (sh huviharidus) uuendamine/uute erialade ja huviringide pakkumine
5. Pärimuskultuuriga seotud tegevuste laiendamine
6. Õpilastranspordi pidev kohandamine vajadustega
7. Palgasüsteemi ühtlustamine
8. Haridusasutuste maine kujundamine ja hoidmine
9. Õpilaskodu koha tagamine seda vajavatele õpilastele
10. Eesti keelest erineva emakeelega laste õppe toetamine
11. Formaalse ja mitteformaalse õppe laialdasem lõimimine
12. Koostöölepete sõlmimine teiste huvihariduse asutuste ja KOVidega huvihariduse võimaldamiseks valdkondades, mida Räpina vallas ei pakuta
Eesmärk 1.2. Gümnaasiumi ja kutsehariduse kättesaadavuse tagamine
1. Räpina ÜG ja Räpina Aianduskooli maine kujundamine ja hoidmine
2. Ulatuslikuma koostöö juurutamine Räpina Aianduskooli ja Räpina valla haridusasutuste vahel
3. Räpina arendamine olulise aiandushariduse keskusena

4. Koostöö arendamine erinevate sihtgruppidega
Eesmärk 1.3 Õppe- ja kasvukeskkonna tagamine
Tegevus
1. Hoonete ja ruumide renoveerimine/rekonstrueerimine ning ruumikasutuse optimeerimine
2. Haridustaristu vastab õpilaste õppekohtade vajadusele, arvestab nüüdisaegset õpikäsitlust, kaasava hariduse ning ruumikvaliteedi nõudeid
3. Kaasaegsete võimaluste loomine erinevate õppeainete õpetamiseks
4. Haridusasutuste (sh huvikoolid) varustamine kaasaegsete õppevahenditega (sh uute õppekavade jaoks vajalikud vahendid); kaasaegsete meetodikate kasutuselevõtmine
5. Haridusasutuste (sh huvikoolid) sisustamine õppuritele eakohase tänapäevase mööbliga
6. Õuealade arendamine, kaasaegse ja eakohase inventariga varustamine
7. Täiskasvanuhariduse toetamine

3.2. HUVITEGEVUS JA NOORSOOTÕ

Üldeesmärk: Kõigil on võimalus tegeleda huviharidusega või huvitegevusega. Noorsootöö ja noorsooliikumine on aktiivne, järjepidev ning kõigile kättesaadav.

Eesmärk 2.1 Huvitegevuses osalemise võimaluste arendamine
Tegevus
1. Haridus- ja huvitegevuse asutuste, külakeskuste, raamatukogude ning organisatsioonide vahelise koostöö edendamine
2. Õpilastele tasuta transpordi tagamine/transpordi kompenseerimine huviringides osalemiseks
3. Huvitegevuse (võimalusel huvihariduse) korraldamine valla erinevates piirkondades
4. Erinevate huvialaringide loomise ja arengu toetamine
5. Kolmanda sektori kaasamine ja toetamine elukestva õppe ja huvitegevuse korraldamisel
6. Muusikainstrumentide soetamine küla- ja seltsikeskustele
Eesmärk 2.2 Noorte esinduskogude rakendamine
Tegevus
1. Noorte esinduskogude loomine
2. Noorte kaasamine noorsooprobleemide lahendamisse
3. Noorte esinduskogude kaasamine otsustusprotsessidesse
Eesmärk 2.3 Noorsootöö korraldamine

Tegevus
1. Noortekeskuse ruumide väljaehitamine või uuendamine
2. Noorsootöö arendamine küla- ja seltsikeskustes
3. Noortealgatuste ja -ühenduste toetamine
4. Noorsootöötajate koostöövõrgustiku tegevuse edendamine
5. Noorekeskuste ja -tubade ülevallalise struktuuri väljaarendamine

3.3. KULTUUR, SPORT JA VABA AEG

Üldeesmärk: Valla kultuuri- ja seltsielu keskused ning raamatukogude võrgustik vastavad vallaelanike ja külaliste ootustele.

Traditsioonilised ühisüritused on atraktiivsed, kohalikku identiteeti toetavad ja populaarsed nii vallaelanikele kui külalistele.

Vallaelanikele on tagatud mitmekesised avalikud sportimise, puhke ja vabaaja veetmise võimalused.

Eesmärk 3.1 Hoonete ja rajatiste parendamine
Tegevus
1. Arhitektuuri-, ajaloo- ja muinsuskaitsemälestiste korrastamine, säilitamine ja väärtustamine
2. Hoonete, ruumide ja rajatiste rajamine, renoveerimine ning kaasajastamine
3. Heli-, valgus-, kino- ja muu tehnika soetamine ning kaasajastamine
4. Raamatukogude ruumide optimeerimine
Eesmärk 3.2 Traditsioonide ja kultuurisündmuste hoidmine ning arendamine
Tegevus
1. Kultuuritegevuste ühtse koordineerimise alla viimine
2. Kultuuriorganisatsioonide vahelise koostöö suurendamine
3. Traditsiooniliste ürituste ning mainesündmuste korraldamine ja toetamine
4. Ringitegevuste jätkamine
5. Uute traditsioonide (sh rahvusvahelised suhted) loomine
6. Kodulugude kogumine ja säilitamine ning kogumise propageerimine
Eesmärk 3.3 Kultuuriliste eripärade säilitamine ja arendamine
Tegevus
1. Võro keele ringi tegevuse toetamine
2. Peipsiäärse pärimuskultuuri hoidmiseks ja säilitamiseks võimaluste loomine

3. Identiteediga seotud ja piirkonnaomaste (nt ülevõrumaalisi, Peipsiäärseid) ürituste ning tegevuste toetamine
Eesmärk 3.4 Vallalehe arendamine
Tegevus
1. Valla ajalehe sisulise osa ning toimetuse töö arendamine
2. Koostöö tegemine piirkondlike organisatsioonide ja vabaühendustega
Eesmärk 3.5 Muuseumide ja raamatukogude arendamine
Tegevus
1. Muuseumi kaasaajastamine ning atraktiivsemaks muutmine
2. Muuseumide koostöö arendamine
3. Raamatukogude tegevuse mitmekesistamine
Eesmärk 3.6 Vaba aja mitmekesistamine
Tegevus
1. Vaba aja veetmise võimaluste mitmekesistamiseks seltsitubade, mänguväljakute, vabaõhulavade ja platside rajamine ning korrastamine
2. Uute avalike puhkealade rajamine
3. Olemasolevate puhkealade arendamine
4. Uute tegevusringide algatamine
5. Tervise- ja matkaradade arendamine (rajamine ja korrastamine)
6. Rannaalade korrastamine ja arendamine
7. Lautrikohtade korrastamine ja arendamine
8. Võhandu jõe äärsete alade arendamine puhke- ja virgestusaladeks
9. Supluskohtade väljaarendamine
Eesmärk 3.7 Sporditegevuse arendamine
Tegevus
1. Tervise- ja spordiürituste ühtse koordineerimise alla viimine
2. Mitmekesiste sportimisvõimaluste loomine, sh tervisespordikeskuste ja spordiväljakute rajamine tervislike eluviiside harrastamiseks
3. Võimaluste loomine uute spordialade harrastamiseks
4. Tervise- ja suusaradade ning kergliiklusteede rajamine, nende hooldustehnika soetamine
5. Spordiklubide toetamine
6. Räpina spordikooli baasil spordikooli tegevuse laiendamine valla erinevatesse piirkondadesse

7. Veespordivõimaluste loomine ja veespordi arendamise toetamine
8. Ülevallaliste sarjade ja ürituste (nt ratta-, jooksu-, orienteerumisesarjad jmt) korraldamine
9. Rahvusvaheliste ja üle-eestiliste ürituste korraldamine
10. Traditsiooniliste spordisündmuste läbiviimise jätkamine ja toetamine
11. Sadamates veespordi arendamine huvihariduse ja -tegevustena

3.4. KÜLALIIKUMINE JA KOOSTÖÖ KODANIKE ÜHENDUSTEGA

Üldeesmärk: Kogukonnad on kohaliku elu arendajad ja vallale igakülgseks partneriks.

Eesmärk 4.1 Kohaliku identiteedi tugevdamine, kogukondade arendamine
Tegevus
1. Kohaliku kogukonna teadlikkuse suurendamine omavalitsuste tegevustest valla kodulehe pideva täiendamise ja ajalehe väljaandmise läbi
2. Külaelanike ühistevgevuse toetamine
3. Erinevate rahvuste integreerimine kohalikku kogukonda
4. Olemasolevate külaplatside ja külakeskuste parendamine ning uute loomine
5. Seltsitegevuse edendamiseks ruumide kohandamine
6. Eripärade (sh miljööväärtuslike alade) esiletoomiseks tegevuste toetamine
Eesmärk 4.2 Kodanikualgatuse soodustamine ja toetamine; vabaühenduste ja avalikkuse kaasamine otsustusprotsessidesse
Tegevus
1. Külavanemate koostöö käivitamine ja arendamine ning külavanemate kaasamine otsustusprotsessidesse
2. MTÜ-de toetamine
Eesmärk 4.3 Vabatahtliku töö ning vabaühenduste heade algatuste rakendamine ja tunnustamine
Tegevus
1. Väljakujunenud konkursside jätkamine ja arendamine
2. Üleriigiliste organisatsioonidega koostöö arendamine

3.5. MAJANDUS, ETTEVÕTLUS JA TURISM

Üldeesmärk: Ettevõtlikkus ja ettevõtluskeskkond on väärtustunud, avalikud tugitaristud ettevõtlusaladel on kaasajastatud.

Turist on huvitatud piirkonnas viibimisest ja hindab kõrgelt pakutavaid teenuseid.

Eesmärk 5.1 Hea ettevõtluskliima arendamine
Tegevus
1. Koostöö arendamine ettevõtjate ja kolmanda sektoriga
2. Ettevõtjate ümarlaudade läbiviimine
3. Ettevõtjate ja kolmanda sektori kaasamine erinevate probleemide lahendamisse ja otsuste tegemisse
4. Räpina vallas e-teenuste võimaldamine ja arendamine
Eesmärk 5.2 Rahvusvahelise ja Eesti-sisese koostöö arendamine
Tegevus
1. Osalemine regionaalsetes ja rahvusvahelistes koostööprojektides
2. Sõprusvaldade vahelise senise koostöö säilitamine ja arendamine
3. Kohaliku ettevõtluskeskkonna konkurentsivõime tugevdamine ja arendamine
Eesmärk 5.3 Ettevõtluse arengu soodustamine ja tugevdamine
Tegevus
1. Alustava ettevõtte toetuse maksmise korra väljatöötamine
2. Majandusõppe läbiviimise korraldamine ja toetamine
3. Ettevõtete tekke ja arengu soodustamine
4. Ettevõtjate suurem kaasamine piirkonna arendamisesse
5. Ettevõtlusalase ja avaliku taristu täiendamine ja korrastamine
6. Ettevõtlus- ja tööstusalade arendamine
7. Kaugtöökontorite võimaldamine
8. Ettevõtjate motiveerimine ja tunnustamine
9. Ettevõtlusarengu aktiveerimiseks SA Räpina Inkubatsioonikeskuse tegevuse toetamine
10. Piirkonna algajate ettevõtjate toetamine inkubatsiooniperioodil
11. Ettevõtete loomise ja uute töökohtade tekke soodustamine
12. Ettevõtluskoolituse ja -konsultatsiooni pakkumine alustavatele ja tegutsevatele ettevõtetele
13. Kalandus- ja jahindustegevuse võimaluste laiendamine

Eesmärk 5.4 Elanike konkurentsivõime tõstmine

Tegevus

1. Elukestva õppe harjumuse väljakujundamine
2. Soodsate võimaluste loomine täiskasvanutele, sh töötutele täiendus- ja ümberõppeks kohapealsete koolitajate, koolitusteenuse pakkujate baasil

Eesmärk 5.5 Turismi arendamine ja elavdamine

Tegevus

1. Turismitraditsioonide loomine
2. Turismiinfo edastamine koostöös turismiala ettevõtjatega
3. Turismiinfrastruktuuri ja -objektide korrastamine
4. Turismiobjektide ligipääsetavuste suurendamine
5. Sadamate, puhke- ja rannaalade arendamine
6. Räpina valla mainekujundamise infomaterjali koostamine ja levitamine
7. Turismisihukohtade ja vaatamisväärsuste arendamine ning viidastamine; infomaterjali (voldikud, fotomaterjal, kaardid jms) koostamine ja levitamine
8. Turismiettevõtluse arenguks vajalike tingimuste loomine ning turismiettevõtjatega koostöö arendamine
9. Räpina valda läbiva Võhandu jõe ja Lämmijärve ranniku potentsiaali ning võimaluste avastamine ning kasutamine turismi edendamise ja arendamise eesmärgil
10. Paadimatkaajatele vajaliku infrastruktuuri rajamine
11. Kultuuri, sh sporditurismi arendamine
12. Jahi- ja kalandusturismi arendamise toetamine

3.6. SOTSIAALHOOLEKANNE, RAHVATERVIS JA TERVISHOID

Eesmärk 6.1 Sotsiaalhoolekande- ja raviteenuste arendamine

Tegevus

1. Hoolekandeesutuste kaasajastamine ja toetamine
2. Sotsiaalsete erivajadustega inimeste eluasemeteenuse arendamine, sotsiaalmaja ehitamine
3. Teenus- ja päevakeskuste arendamine erinevatele sihtrühmadele, sh muukeelsetele elanikele
4. Koduteenuste arendamine
5. Etapiviisiliste sotsiaalteenuste arendamine

6. Erinevate sihtrühmade integratsiooni toetamine
7. Valdkondade vahelise koostöö arendamine ja toetamine
8. Eakate ja liikumispuudega inimeste liikumisvõimaluste parendamine
9. Kauplusauto ringi toetamine valla territooriumil
Eesmärk 6.2 Laste ja perede heaolu tagamine
Tegevus
1. Laste ja perede heaolu profiili täiendamine ja tegevuste elluviimine
Eesmärk 6.3 Rahvatervise arendamine
Tegevus
1. Terviseprofiili uuendamine ja elluviimine
2. Terviseedendamise projektides ja programmides osalemine ning toetamine
3. Koostöö arendamine tervise-, matka- ja spordiradade arendamisel ning rajamisel
Eesmärk 6.4 Sotsiaaleluruumine arendamine
Tegevus
1. Sotsiaaleluruumide ülevaate analüüsi koostamine (sh piirkondade kaupa) ja vajaduse väljaselgitamine
2. Tühjalt seisva kinnisvara renoveerimine sotsiaalkorteriteks
3. Sotsiaaleluruumide ja vanurite ühiskodu rajamine
4. Olemasolevate sotsiaaleluruumide remontimine

3.7. ELUKESKKOND

Üldeesmärk: Elanikud on keskkonnateadlikud ja hindavad puhas looduskeskkonda.

Tagatud on puhas joogivesi ning võimalused reo- ja sademevee nõuetekohaseks käitlemiseks.

Energiamajandus on säästlik, hooned ja transpordivahendid energiatõhusad.

Ühistranspordivõrk tagab inimestele vajalikud liikumisvõimalused.

Eesmärk 7.1 Kommunaalmajanduse arendamine
Tegevus
1. Kommunaalmajandusettevõtete ühtlustamise vajaduse analüüs ja muudatuste elluviimine
2. Kommunaalmajandusettevõtete hindade ühtlustamise võimaluste analüüs ja muudatuste elluviimine
3. Katlamajadele säästlikumate lahenduste leidmine
4. Hajaasustuse programmis osalemine

5. Elamufondi arendamine
6. Kasutusest välja langenud hoonete kaardistamine, tulemuste analüüsimine ning tegevuskava koostamine (nt lammutamine, uue otstarbe leidmine jmt)
Eesmärk 7.2 Jätkusuutliku jäätmemajanduse kujundamine
Tegevus
1. Sobiliku jäätmekäitlussüsteemi arendamine ja juurutamine
2. Sorteeritud jäätmete kogumise laiendamine tihedamalt asustatud piirkondades
3. Jäätmete liigiti kogumise suurendamiseks uuenduslike lahenduste kasutusele võtmine
4. Biolagunevate jäätmete käitlemise korraldamine ja komposteerimisväljakute rajamine
Eesmärk 7.3 Kvaliteetse ja hästi toimiva maa- ja linnaruumi arendamine
Tegevus
1. Teede ja tänavate rekonstrueerimine, rajamine ning teedehoiu taseme parandamine
2. Enamkasutatavate kruusakattega teede ja tänavate tolmuvabaks muutmine
3. Ülevallalise jalg- ja jalgrattateede võrgustiku kavandamine ning arendamine
4. Jalgrattaparklate rajamine ja uuendamine
5. Avalike kohtade (sh bussipeatused) valgustamise vajaduste väljaselgitamine ja valgustuse rajamine
6. Bussipeatuste korrastamine
7. Tänavavalgustusvõrgu arendamine
8. Avaliku sektori hoonete energiatõhusaks muutmine
9. Energiasäästlike lahenduste kasutusele võtmine taristu renoveerimisel
10. Sadamaaladel tegevuste jätkamine ja arendamine
11. Tiheasustusaladel vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine ning rajamine
12. Sadamevee äravoolu süsteemide arendamine ja kaasajastamine
13. Infotehnoloogia ja andmeside kvaliteedi parandamine
14. Kalmisturajatiste korrastamine ja ehitamine usulisi eripärasid arvestades
Eesmärk 7.4 Haljasalade ja heakorra arendamine
Tegevus
1. Parkide ja haljasalade uuendamine, haljastuskavade koostamine ning rakendamine
2. Avalikes kohtades, sh bussipeatustes vajaliku inventari (nt pingid, prügikastid jm) tagamine ja uuendamine

3. Heakorrasteenuse arendamine
Eesmärk 7.5 Keskkonna jätkusuutlikkuse tagamine
Tegevus
1. Elanike keskkonnateadlikkuse suurendamine (säästva arengu ja keskkonnahoiu põhimõtetest teavitamine)
2. Laste keskkonnateadliku käitumise arendamine
3. Veekogude kaldaalade korrastamine ja looduslike koosluste säilitamine
Eesmärk 7.6 Miljööväärtust tõstvate tegevuste toetamine
Tegevus
1. Miljööväärtuslike alade toetusfondi arendamine
2. Mõisakomplekside ja parkide säilitamine ning renoveerimine
Eesmärk 7.7 Turvalisuse tagamine
Tegevus
1. Räpina linnas ja suuremates külades videovalvesüsteemi parendamine ja kaasajastamine
2. Koostöös politseiga järjepideva ennetustöö teostamine seaduse rikkumiste ära hoidmiseks
3. Naabrivalve organiseerimisele kaasa aitamine
4. Liiklusohutuse pidev parandamine
5. Tuletõrje veevõtukohtade inventariseerimine, kaardistamine ja uute veevõtukohtade rajamine
6. Enamkasutatavate supluskohtade juurde päästevahendite tagamine
Eesmärk 7.8 Avalike teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi tõstmine
Tegevus
1. Arendustegevust toetavate uuringute, analüüside ning ekspertiiside koostamine
2. Avalike teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamine rahvastiku vähenemisest ning vananemisest lähtuvalt

4. KASUTATUD MATERJAL

Arengukava koostamisel kasutati järgnevaid materjale:

- Meeksi valla üldplaneering
- Meeksi valla arengukava aastateks 2013–2022
- Räpina valla üldplaneering
- Räpina valla arengukava aastateks 2017–2030
- Veriora valla üldplaneering
- Veriora valla arengukava aastateks 2015–2020
- Meeksi valla, Räpina valla ja Veriora valla ühinemisleping
- Põlva Maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Põlva maakonna asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“
- Tartu Maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“
- Rahvastikuregister
- Äriregister
- HaridusSilm: <http://haridussilm.ee/>
- Keskkonnaagentuuri EELIS infoleht: <http://loodus.keskkonnainfo.ee/>
- Kultuurimälestiste riiklik register: <http://register.muinas.ee>
- Keskkonnaregister: <http://register.keskkonnainfo.ee>
- <http://ela12.elasa.ee/elakaart/>

5. EELARVESTRAATEEGIA

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt koostatakse eelarvestrateegia arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks kavandatavate tegevuste finantseerimise planeerimiseks. Eelarvestrateegia annab ülevaate eelneva aasta tegelikest, jooksva aasta kavandatud ja järgmiseks neljaks aastaks prognoositud sissetulekutest ja väljaminekutest. Valla eelarvestrateegia koostamisel on lähtutud valla arengukavast ja majandusprognoosidest.

Käesolevas eelarvestrateegias on arvestatud Rahandusministeeriumi 2022. aasta kevadise majandusprognoosiga (vt tabel 6, lk 42). Rahandusministeeriumi majandus- ja rahandusprognoos on taaskord tehtud enneolematult ebakindlates oludes, kus sõda Ukrainas ja hinnatõus panevad Eesti majanduse ja riigirahanduse proovile.

Kui tavaliselt on ministeeriumi kevadine prognoos riigi nelja-aastase eelarvestrateegia ja Euroopa Komisjonile esitatava stabiilsusprogrammi, ning suvine prognoos eelkõige järgmise aasta riigieelarve koostamise aluseks, siis 2022. aasta kevadprognoosi põhjal riigi eelarvestrateegiat ega riigieelarvet ei kavandata. Seetõttu on ka prognoosinumbritel seekord väiksem roll riigi ja ka kohaliku omavalitsuse üksuse tulu- ja kuluplaanide kujundamisel.

Eesti suguse väikese ja avatud majanduse puhul on prognoosi tegemise olulisimaks eelduseks väliskeskkond. Kui meie kaubanduspartnerite perspektiiv on hea, läheb ka Eesti majandusel hästi, kuna kohalik ärikeskkond on selleks üldiselt soodne. Veel aasta alguses oli selles osas väljavaade väga hea.

Kõige konkreetsemalt mõjutavad Eesti majandust vähemalt lähemas tulevikus erinevad takistused kaubavahetuses Venemaa, Valgevene ja Ukrainaga. Kuigi sanktsioneeritud kaupade nimekiri pole kuigi lai, lähtub prognoos mõnevõrra pessimistlikust eeldusest, et valdav osa nende kolme riigiga seotud ekspordist-impordist siiski katkeb ja uute turgude ning tarnijate leidmine võtab aega. Lisaks seadustatud piirangutele pärsivad kaubavahetust ka transpordiraskused ning takistused arвете tasumisel. Prognoosis eeldatakse, et kaubanduspiirangud jäävad kehtima pikemaks ajaks, kuid ettevõtted kohanevad nendega aasta kuni paari jooksul uute turgude leidmise kaudu.

Ka kohalike omavalitsuste kulud kasvavad oluliselt kiiremini kui tulud. See on stsenaarium, mida 2021. aasta suveprognoosis ei oodatud. Omavalitsuste kulude kasvu survestab nii tarbijahindade ja riigi keskmise palga tõus (prognoositav kasv 2022. aastal vastavalt 12,7% ja 7,0%), energiakandjate kõrged hinnad kui ka sõjapõgenikega lisanduvad kulud. Samal ajal omavalitsuste põhitegevuse tulud kasvavad 2022. aastal vaid 4,5%, mistõttu omavalitsuste põhitegevuse tulemlangus (põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe) väheneb. Põhitegevuse tulemi langus vähendab võimalusi rahastada ja ellu viia investeeringuid ning suurendab vajadust laenuvahendite järele.

Tabel 6. Makromajanduslikud näitajad

Olulisemad majandusnäitajad	tegelik	prognoos	prognoos	prognoos	prognoos	prognoos
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
SKP jooksevhindades (mln €)	30,7	32,7	33,9	35,6	37,3	39,2
SKP reaalkasv	8,3%	-1,0%	1,2%	3,2%	2,7%	2,6%
SKP nominaalkasv	14,3%	6,7%	3,7%	5,0%	4,8%	5,0%
Tarbijahinnaindeks	4,6%	12,7%	2,1%	1,2%	1,7%	2,0%
Tööhõive kasv	-0,5%	-0,1%	-1,2%	1,1%	0,4%	0,0%
Töötuse määr	6,2%	7,2%	8,3%	7,2%	6,7%	6,4%
Keskmine kuupalk (€)	1548	1656	1749	1811	1892	1987
Palgakasv	6,8%	7,0%	5,6%	3,6%	4,5%	5,0%

Räpina valla nõrkuseks on elanike arvu vähenemine (vt tabel 7) ja seetõttu ka õpilaste arvu vähenemine, mis mõjutavad oluliselt riigieelarve tasandus- ja toetusfondi suurust.

Tabel 7. Räpina valla elanike arv¹⁰

	lapsed 0-6	lapsed	tööealised	vanurid	Rahvaarv
		7-18	19-64	65-...	kokku
01.01.2016	332	689	4232	1497	6750
01.01.2017	313	670	4179	1498	6660
01.04.2018	268	703	2767	1442	6485
01.01.2019	297	694	3943	1483	6417
01.01.2020	311	688	3840	1512	6351
01.01.2021	320	681	3760	1519	6280
01.01.2022	324	640	3690	1518	6172

Prognoosi eeldused :

- Riigieelarve tasandus- ja toetusfondi vahendid ei vähene;
- Maksumäärasid ei muudeta oluliselt;
- Hallatavates asutustes ei toimu muutusi, mis toovad kaasa olulisi tulude ja kulude suurenemisi või vähenemisi;
- Antavad toetused jäävad samale tasemele.

5.1. PÕHITEGEVUSE EELARVE

Põhitegevuse eelarve koosneb põhitegevuse tuludest ja põhitegevuse kuludest. Investeerimis- ja finantseerimistegevus on eraldi eelarve osades. (vt tabel 8, lk 45)

Räpina valla eelarve tulu moodustavad peamiselt maksud (füüsilise isiku tulumaks, maamaks), toetused riiklikult sektorilt ning kaupade ja teenuste müük.

¹⁰ Aastael 2014–2017 kajastuvad elanike arvus ka Rõka ja Järvelja külade elanikud

Räpina valla peamised kulud tehakse haridusele, vabale ajal, kultuurile, sotsiaalsele kaitsele ja valitsussektori teenustele.

5.1.1. PÕHITEGEVUSE TULUD

Räpina valla eelarve suurema osakaaluga põhitegevuse tulud on tulumaks ning riigieelarve tasandus- ja toetusfond.

Tulumaksu laekumise prognoos põhineb maksumaksjate arvu, sissetulekute suuruse ning tulumaksu laekumise ja sissetulekute suhte (omavalitsustele laekuv tulumaksuäär) prognoosil. Kuna tööealiste elanike arv väheneb, väheneb ka maksumaksjate arv, samas on Räpina valla elanike sissetulekute kasv eesti keskmisest madalam. Rahandusministeerium prognoosib kohalikele omavalitsustele eraldatava tulumaksu kasvu 2023–2026 aastatel 4,8% aastas.

Maamaks laekub täies ulatuses omavalitsuse eelarvesse. Maamaksu laekumine on arvestatud lähtudes kehtivatest maa maksustamishindadest, millised kehtivad kuni 2023.a lõpuni. Uued maa maksustamishinnad, millised hakkavad kehtima alates 2024. aastast kehtestatakse 31. oktoobriks 2022.

Tulu kaupade ja teenuste müügist on planeeritud arvestades üldise kaupade ja teenuste kallinemise prognoosiga. Põhiosa tuludest laekub hariduse- ja kultuurivaldkonna tegevusest. Haridusalase tegevuse tuludest laekub suurem osa teistelt omavalitsustelt haridusasutuste tegevuskulude katteks.

Tasandusfond on riigi eelarvest saadav toetus omavalitsustele kuluvajaduste tasandamiseks. Tasandusfondi suurus on prognoositud 2022. aasta laekumisi arvestades.

Toetusfond on riigi poolt eraldatud vahendid hariduskuludeks, toimetulekutoetusteks, teede remondiks ning hoolduseks, sündide-surmade registreerimise kuludeks ja sotsiaalteenuste korraldamise kuludeks. Suurem osa toetusfondis on hariduskuludel. Hariduskulud arvutatakse mudeli järgi, milles arvestatakse õpilaste arvu ja muid näitajaid. Toetusfondi suurus on prognoositud 2022. aasta laekumisi arvestades.

Muud tegevustulud on loodusvarade kasutusõiguse tasud. Muud tegevustulud on prognoositud 2021.a. tasemel kogu prognoositavaks perioodiks.

5.1.2. PÕHITEGEVUSE KULUD

Põhitegevuse kulude hulka ei arvestata kulusid põhivara soetuseks, põhivara soetuseks antavat sihtfinantseerimist ega finantskulusid.

Kulude prognoosimisel on arvestatud alljärgnevat:

- Antavad toetused ei suurene oluliselt;
- Majandamiskulud suurenevad tarbijahinna indeksi võrra;
- Reservfond moodustab vähemalt 1% põhitegevuse tulude prognoositavast summast;
- Palgafond ei suurene üle 5% aastas valla eelarvest töötasu saavatele teenistujatele ja töötajatele (õpetajate alampalgad kehtestab vabariigi valitsus).

Arvestades ebakindlat olukorda võivad 2023. a eelarves kajastatavad tulud ja kulud erineda oluliselt eelarvestrateegias planeeritust.

5.1.3. INVESTEERIMISTEGEVUS

Investeeringustegevuse eelarveosa koosneb investeeringuteks saadavatest tuludest ja investeeringustegevuse kuludest.

Prognoositaval perioodil on investeeringustegevuse kulud planeeritud tuludest suuremad. Vahe on planeeritud katta põhitegevuse tulemi ja laenuvahenditega.

Investeeringustegevuse tuludeks on planeeritud saadav sihtfinantseerimine. Põhivara müügist laekumisi ei prognoosita. Kuigi vallal on vara, mida soovitakse müüa, ei ole müük eelnevatel aastatel enamasti ostuhuvi puudumise tõttu õnnestunud või on müügist laekuvad summad olnud väikesed.

Strateegias on kajastatud investeeringuid (vt tabel 9, lk 47 ja tabel 10, lk 48), mille rahastamine on otsustatud, kui ka need investeeringud, mida peetakse prioriteetseteks, kuid mille rahastamisvõimalusi alles otsitakse. Tabelis on esitatud hinnangulised summad uute objektide elluviimiseks.

Uute objektide reaalne nimekiri ja maksumus sõltuvad konkreetsetest rahastamisotsustest ja hanketulemustest. Kuna projektide toetused on sihtotstarbelised (toetuste saamata jäämisel jäävad tegemata ka vastavad kulutused), ei mõjuta konkreetse objekti toetuse laekumine valla muude kulude tegemise võimalusi.

Täiendavate tulude tekkimisel võib teha kulusid objektidele, mida ei ole strateegia investeeringuobjektina kirjas, kuid millised on arengukavaga kooskõlas.

5.1.4. NETOVÕLAKOORMUS

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse järgi võib netovõlakoormus aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta tulude ja kulude kuuekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat.

Räpina vallavalitsuse netovõlakoormus on prognoositava perioodi lõpuks 69,9 protsenti põhitegevuse eelarve tuludest. Arvestusüksuse netovõlakoormus on prognoositava perioodi lõpuks 60,3 protsenti.

5.1.5. ARVESTUSÜKSUS

Kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seadus näeb ette finantsdistsipliini tagamise meetmed kogu kohaliku omavalitsuse arvestusüksusele. Sõltuv üksus on seaduse mõistes kohaliku omavalitsuse otsese või kaudse mõju all olev üksus, mis on saanud kohalikult omavalitsuselt, riigilt või muult avalik-õiguslikult juriidiliselt isikult või eelnimetatud isikute valitseva mõju all olevatelt üksustelt üle poole tuludest või mis on saanud toetust või renditulu kohaliku omavalitsuse üksuselt või tema valitseva mõju all olevalt üksuselt rohkem kui 10 protsenti aruandeaasta põhitegevuse tuludest.

Räpina valla arvestusüksusesse (vt tabel 11, lk 50-55) kuuluvad AS Räpina Haigla, SA Räpina Sadamad ja Puhkealad, SA Räpina Kultuurkapital, SA Räpina Inkubatsioonikeskus ja SA Veriora Noortekas. Räpina valla konsolideerimisgruppi kuulub ka AS Revekor (vt tabel 12, lk 56), mis kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse alusel arvestusüksusesse ei kuulu.

Tabel 8. Räpina Vallavalitsuse eelarvestrateegia

Räpina Vallavalitsus	2021 täitmine	2022 eeldatav täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	9 289 817	9 088 678	9 646 600	9 909 800	10 185 200	10 473 300
Maksutulud	4 960 550	5 209 000	5 450 600	5 703 800	5 969 200	6 247 300
sh tulumaks	4 784 353	5 034 000	5 275 600	5 528 800	5 794 200	6 072 300
sh maamaks	176 196	175 000	175 000	175 000	175 000	175 000
sh muud maksutulud	0	0				
Tulud kaupade ja teenuste müügist	442 542	461 412	460 000	470 000	480 000	490 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 858 608	3 403 266	3 721 000	3 721 000	3 721 000	3 721 000
sh tasandusfond	1 096 916	996 196	996 200	996 200	996 200	996 200
sh toetusfond	2 384 210	2 371 874	2 374 800	2 374 800	2 374 800	2 374 800
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	377 482	35 196	350 000	350 000	350 000	350 000
Muud tegevustulud	28 118	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Põhitegevuse kulud kokku	8 592 439	8 919 438	9 312 300	9 611 000	9 830 000	10 151 100
Antavad toetused tegevuskuludeks	843 463	862 948	880 000	880 000	890 000	880 000
Muud tegevuskulud	7 748 976	8 056 490	8 432 300	8 731 000	8 940 000	9 271 100
sh personalikulud	4 628 646	5 070 264	5 225 100	5 428 000	5 634 200	5 901 200
sh majandamiskulud	3 119 709	2 906 226	3 117 200	3 204 000	3 205 800	3 269 900
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud</i>						
sh muud kulud	622	80 000	90 000	99 000	100 000	100 000
Põhitegevuse tulem	697 378	169 240	334 300	298 800	355 200	322 200
Investeeringitegevus kokku	-1 695 406	-1 139 125	-2 176 555	-1 227 350	-1 415 000	-747 000
Põhivara müük (+)	24 394	0				
Põhivara soetus (-)	-2 626 168	-1 804 531	-1 998 518	-1 660 000	-1 807 000	-715 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-1 697 905	-1 111 125	-1 574 185	-990 000	-1 383 000	-715 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	928 264	693 406	424 333	670 000	424 000	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	0	0	-381 870	-207 350		
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	0				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	0	0	-192 500			
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	0				
Antavad laenud (-)	0	0				
Finantstulud (+)	110	0				
Finantskulud (-)	-22 006	-28 000	-28 000	-30 000	-32 000	-32 000
Eelarve tulem	-998 029	-969 885	-1 842 255	-928 550	-1 059 800	-424 800
Finantseerimistegevus	1 210 390	554 370	1 449 205	767 440	957 441	256 965
Kohustiste võtmine (+)	1 600 000	1 100 000	1 900 000	1 190 000	1 380 000	700 000

Kohustiste tasumine (-)	-389 610	-545 630	-450 795	-422 560	-422 559	-443 035
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-66 092	-415 515	-393 050	-161 110	-102 359	-167 835
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	-278 453	0	0	0	0	0
sh nõuete muutus (- suurenemine/ + vähenemine)						
sh kohustiste muutus (+ suurenemine/ - vähenemine)						
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 396 025	980 510	587 460	426 350	323 991	156 156
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	3 488 849	4 043 219	5 492 424	6 259 864	7 217 305	7 474 270
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent (konto 913100), sihtfinantseerimise kohustised (konto 253550), saadud ettemaksed (kontogrupp 2038)						
sh kohustised, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära	0	0				
Netovõlakoormus (eurodes)	2 092 824	3 062 709	4 904 964	5 833 514	6 893 314	7 318 114
Netovõlakoormus (%)	22,5%	33,7%	50,8%	58,9%	67,7%	69,9%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	7 431 854	7 270 942	7 717 280	7 927 840	7 638 900	7 331 310
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	80,0%	80,0%	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	5 339 030	4 208 233	2 812 316	2 094 326	745 586	13 196
Põhitegevuse tulude muutus	-	-2%	6%	3%	3%	3%
Põhitegevuse kulude muutus	-	4%	4%	3%	2%	3%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,08	1,02	1,04	1,03	1,04	1,03

Tabel 9. Investeeringud valdkondade lõikes

Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)	2022 eeldatav täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					
02 Riigikaitse	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					
03 Avalik kord ja julgeolek	20 000	20 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	20 000	20 000	0	0	
04 Majandus	518 351	667 500	1 200 000	700 000	700 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	168 351		500 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	350 000	667 500	700 000	700 000	700 000
05 Keskkonnakaitse	10 000	0	175 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>			150 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	10 000		25 000		
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	10 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	10 000				
07 Tervishoid	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					
08 Vabaeg, kultuur ja religioon	1 216 180	1 261 018	140 000	972 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	525 055	424 333	20 000	424 000	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	691 125	836 685	120 000	548 000	
09 Haridus	30 000	50 000	15 000	135 000	15 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	30 000	50 000	15 000	135 000	15 000
10 Sotsiaalne kaitse	0	0	130 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			130 000		
KÕIK KOKKU	1 804 531	1 998 518	1 660 000	1 807 000	715 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	693 406	424 333	670 000	424 000	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 111 125	1 574 185	990 000	1 383 000	715 000

Tabel 10. Investeeringud objektide lõikes

Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)	2022 eeldatav täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve
03 Päästeteenused (tuletõrje veevõtukoerad)	20 000	20 000	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	20 000	20 000			
04 Rüpina sadama köök	0	37 500	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		37 500			
04 Rüpina sadama kütusetankla	218 351	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	168 351				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	50 000				
04 Teed ja tänavad, sh kergliiklusteed	300 000	630 000	1 200 000	700 000	700 000
sh toetuse arvelt			500 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	300 000	630 000	700 000	700 000	700 000
05 Jäätmemajad	10 000	0	175 000	0	0
sh toetuse arvelt			150 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	10 000		25 000		
06 Kalmistud	10 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	10 000				
08 Lämmijärve rannaala	7 500	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	6 375				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	1 125				
08 Rüpina linna esindusala	0	0	0	904 000	0
sh toetuse arvelt				404 000	
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				500 000	
08 Võõpsu raamatukogu	0	10 000	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		10 000			
08 Rüpina mõisa peahoone	30 000	704 333	0	0	0
sh toetuse arvelt		404 333			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	30 000	300 000			
08 Rüpina madalseikluspark	0	71 685	0	0	0
sh toetuse arvelt		20 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		51 685			
08 Ruusa puhkeala	30 000	60 000	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	30 000	60 000			
08 Leevaku raamatukogu	998 680	400 000	0	0	0
sh toetuse arvelt	498 680				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	500 000	400 000			
08 Tuletõrjeväljak ja laululava	100 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	20 000				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	80 000				
08 Viluste Põhikooli saal	0	15 000	0	15 000	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		15 000		15 000	

08 Võõpsu puhkeala	0	0	0	30 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				30 000	
08 Veriora liikluslinnak	0	0	120 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>			20 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			100 000		
08 Viluste spordiväljak	50 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	50 000				
08 Võhanduveere vabaõhukeskus	0	0	20 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			20 000		
08 Mehikoorma puhkeala	0	0	0	23 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>				20 000	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				3 000	
09 Räpina ÜG koolihoone	30 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	30 000				
09 Viluste Põhikooli koolihoone	0	50 000	15 000	15 000	15 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		50 000	15 000	15 000	15 000
09 Ruusa Põhikooli koolihoone	0	0	0	120 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				120 000	
09 Räpina Muusikakool	0	0	0	0	20 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					20 000
09 Räpina lasteaed Vikerkaar spordisaal	0	0	0	0	20 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					20 000
10 Leevi Hooldekodu	0	0	53 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			53 000		
10 Sotsiaalmaja ja korterid	0	0	77 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			77 000		

Sihtotstarbelised toetused

Leevi ja Veriora veemajandusprojektid	0	331 870	207 350	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (Valla eelarve)</i>		331 870	207 350		
AS Räpina Haigla	0	50 000	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (Valla eelarve)</i>		50 000			

Aktsiate ost

AS Emajõe Veevärk Mehikoorma veemajandusprojektid	0	192 500	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (Valla eelarve)</i>		192 500			

Tabel 11. Sõltuvate üksuste strateegia

AS Räpina Haigla	2021 täitmine	2022 eeldatav täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	1 493 022	1 562 000	1 562 000	1 562 000	1 562 000	1 562 000
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	95 264	97 900	97 900	97 900	97 900	97 900
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud</i>						
sh saadud tulud muudelt arvestusüksusesse kuuluvatelt üksustelt						
Põhitegevuse kulud kokku (+)	1 485 280	1 544 200	1 544 200	1 544 200	1 544 200	1 544 200
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega						
sh tehingud muude arvestusüksusesse kuuluvate üksustega						
<i>sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksud (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)</i>						
Põhitegevustulem	7 742	17 800	17 800	17 800	17 800	17 800
Investeeringustegevus kokku (+/-)		-240 000				
Eelarve tulem	7 742	-222 200	17 800	17 800	17 800	17 800
Finantseerimistegevus(-/+)		240 000	-24 000	-24 000	-24 000	-24 000
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)		17 800	-6 200	-6 200	-6 200	-6 200
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	-7 742					
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	102 301	120 101	113 901	107 701	101 501	95 301
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga		240 000	216 000	192 000	168 000	144 000
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)						
sh võlakohustused (arvestusüksuse sisene)						
sh muud võlakohustused, mis kajastuvad ka KOV bilansis						
Netovõlakoormus (eurodes)	0	119 899	102 099	84 299	66 499	48 699
Netovõlakoormus (%)	0,0%	7,7%	6,5%	5,4%	4,3%	3,1%

Sõltuvad üksused KOKKU (konsolideeritud)	2021 täitmine	2022 eeldatav täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	1 806 315	1 908 096	1 913 920	1 924 420	1 930 420	1 938 420
sh saadud tulud kohalikul omavalitsuselt	319 284	331 296	332 020	333 020	332 020	332 020
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	0	0	0	0	0	0
Põhitegevuse kulud kokku (+)	1 797 676	1 893 896	1 896 120	1 906 620	1 912 620	1 920 620
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	0	0	0	0	0	0
sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksed (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)	0	0	0	0	0	0
Põhitegevustulem	8 639	14 200	17 800	17 800	17 800	17 800
Investeeringustegevus kokku (+/-)	0	-240 000	0	0	0	0
Eelarve tulem	8 639	-225 800	17 800	17 800	17 800	17 800
Finantseerimistegevus (- /+)	0	240 000	-24 000	-24 000	-24 000	-24 000
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	3 215	14 400	-6 200	-6 200	-6 200	-6 200
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	-5 424	200	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	185 844	200 244	194 044	187 844	181 644	175 444
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	0	240 000	216 000	192 000	168 000	144 000
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)	0	0	0	0	0	0
sh võlakohustused (arvestusüksuse sisene)	0	0	0	0	0	0
sh muud võlakohustused, mis kajastuvad ka KOV bilansis	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	0	39 756	21 956	4 156	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	2,1%	1,1%	0,2%	0,0%	0,0%

Tabel 12. Arvestusüksuse strateegia

Arvestusüksus	2021 täitmine	2022 eeldatav täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	10 776 848	10 665 478	11 228 500	11 501 200	11 783 600	12 079 700
Põhitegevuse kulud kokku	10 070 831	10 482 038	10 876 400	11 184 600	11 410 600	11 739 700
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed</i>	0	0	0	0	0	0
Põhitegevustulem	706 017	183 440	352 100	316 600	373 000	340 000
Investeeringustegevus kokku	-1 695 406	-1 379 125	-2 176 555	-1 227 350	-1 415 000	-747 000
Eelarve tulem	-989 390	-1 195 685	-1 824 455	-910 750	-1 042 000	-407 000
Finantseerimistegevus	1 210 390	794 370	1 425 205	743 440	933 441	232 965
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-62 877	-401 115	-399 250	-167 310	-108 559	-174 035
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	-283 877	200	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 581 869	1 180 754	781 504	614 194	505 635	331 600
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	3 488 849	4 283 219	5 708 424	6 451 864	7 385 305	7 618 270
<i>sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)</i>	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	1 906 980	3 102 465	4 926 920	5 837 670	6 879 670	7 286 670
Netovõlakoormus (%)	17,7%	29,1%	43,9%	50,8%	58,4%	60,3%
Netovõlakoormuse ülemäär (eurodes)	8 621 478	8 532 382	8 982 800	9 200 960	9 426 880	9 059 775
Netovõlakoormuse ülemäär (%)	80,0%	80,0%	80,0%	80,0%	80,0%	75,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	6 714 498	5 429 917	4 055 880	3 363 290	2 547 210	1 773 105